

Nr 36

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag för budgetåret 1969/70 till byggnadsarbeten samt inredning och utrustning av lokaler vid universitet, högskolor m. m.; given Stockholms slott den 14 mars 1969.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över utbildningsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredraganden hemställt.

GUSTAF ADOLF

Sven Moberg

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås ett investeringsanslag av 120 milj. kr. för budgetåret 1969/70 för byggnadsarbeten vid universitet och vissa högskolor. Medelsförbrukningen för verksamheten under innevarande och nästa budgetår beräknas till sammanlagt 263 milj. kr.

Nybyggnaderna inom Frescatiområdet för icke-laborativa institutioner vid universitetet i Stockholm föreslås omfatta ytterligare en institutionsbyggnad utöver de fem som tidigare beslutats. Kostnaderna för det utökade byggnadskomplexet beräknas till totalt 72,5 milj. kr. Vidare föreslås att en matsal anordnas inom Frescatiområdet. Medel beräknas även för bl. a. schaktningsarbeten m. m. för en nybyggnad för tandläkarutbildning invid undervisningssjukhuset i Huddinge samt för förvärv från Bergianska stiftelsen av mark invid Frescatiområdet. Medel tas också upp för fortsatt utbyggnad vid karolinska institutet och tekniska högskolan i Stockholm, universitetet i Uppsala och Lund samt Chalmers tekniska högskola och universitetet i Göteborg. På Vallaområdet i Linköping utförs nybyggnader för 80 milj. kr. för teknisk utbildning och forskning m. m. Vid universitetet i Umeå föreslås en nybyggnad för utbildningen i fysik och kemi.

Till lånefonden för studentkårlokaler föreslås en medelsanvisning av 7 milj. kr. Vidare begärs medgivande att bevilja lån från fonden intill ett belopp av 20 milj. kr.

Medelsanvisningar av 60 milj. kr. föreslås slutligen för inredning och utrustning av lokaler vid universitet, högskolor m. m. och av 1 050 000 kr. för utrustning m. m. vid sjöbefällsskolorna.

*Utdrag av protokollet över utbildningsärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 14 mars
1969.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LANGE, KLING, HOLMQVIST, ASPLING, PALME, SVEN-ERIC NILSSON, LUNDKVIST, GUSTAFSSON, GEIJER, MYRDAL, ODHNOFF, WICKMAN, MOBERG, BENGTTSSON.

Statsrådet Moberg anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter frågor om *anslag för budgetåret 1969/70 till byggnadsarbeten samt inredning och utrustning av lokaler vid universitet, högskolor m. m.* och anför.

I årets statsverksproposition (bil. 10 s. 489, 396, 492 och 242) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avvaktan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1969/70 beräkna

till Byggnadsarbeten vid universiteten och vissa högskolor ett investeringsanslag av 120 milj. kr.;

till Inredning och utrustning av lokaler vid universitet, högskolor m. m. ett reservationsanslag av 60 milj. kr.;

till Lånefonden för studentkårlokaler ett investeringsanslag av 7 milj. kr.;

till Sjöbefälsskolorna: Utrustning m. m. ett reservationsanslag av 900 000 kr.

Jag anhåller nu att få anmäla dessa frågor.

Byggnadsarbeten vid universiteten och vissa högskolor

1967/68 Utgift	138 300 540	Reservation	2 916 492
1968/69 Anslag . . .	130 000 000		
1969/70 Förslag . . .	120 000 000		

Anslagsförslag m. m.

Detta investeringsanslag avser byggnadsarbeten vid universiteten, karolinska institutet, de tekniska högskolorna, den tekniska utbildnings- och forskningsenheten i Linköping samt gymnastik- och idrottshögskolorna.

Från *byggnadsstyrelsen* och *tekniska högskolornas i Stockholm byggnadskommitté* föreligger framställningar om investeringsanslag för budgetåret 1969/70. Vidare har styrelsen och byggnadskommittén successivt redovisat projekteringshandlingar m. m. för aktuella byggnadsobjekt.

Innan jag går in på de enskilda objekten, vill jag erinra om de principer som gäller för handläggningen av ärenden rörande byggnadsverksamheten vid universitet och högskolor.

För varje universitetsort finns en lokal- och utrustningsprogramkommitté (LUP-kommitté) med uppgift att utarbeta lokal- och utrustningsprogram för läroanstalterna på orten. Kommittéerna för Uppsala, Lund och Göteborg utarbetar program även för de tre berörda filialorterna, dvs. resp. Örebro, Växjö och Karlstad. Interimsstyrelsen för den medicinska och tekniska utbildnings- och forskningsorganisationen i Linköping har motsvarande uppgift för denna ort. Enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 7 mars 1969 har vidare en särskild kommitté tillkallats för planering och samordning m. m. av restaurangverksamheten vid universitet och högskolor. Kommittén skall bl. a. upprätta lokalprogram för sådana restauranglokaler som skall uppföras av staten.

När ett lokalprogram färdigställts överlämnas det till byggnadsstyrelsen eller — vad beträffar tekniska högskolan i Stockholm — till högskolornas byggnadskommitté, vilka myndigheter på grundval därav i samråd med berörd kommitté upprättar ett byggnadsprogram innehållande bl. a. förslag beträffande byggnadsobjektets placering, allmänna utformning m. m. samt en uppskattning av kostnad och tidsåtgång för objektet. Kungl. Maj:t prövar därefter byggnadsprogrammet och lämnar i regel ett uppdrag att utarbeta förslags- eller huvudhandlingar för objektet. Först när dessa handlingar färdigställts, begärs normalt medel av riksdagen för byggnadsobjektets utförande. Samtidigt härmed fortsätter oftast projekteringen t. o. m. färdiga bygghandlingar, dvs. handlingar på grundval av vilka entreprenadanbud kan infordras. En närmare redogörelse för denna handläggningsordning lämnas i

en tryckt promemoria, benämnd »Handläggning av statliga byggnadsärenden» (Finansdepartementet 1968).

I min följande redogörelse beträffande de byggnadsobjekt som är aktuella för nästa budgetår tar jag sålunda i regel inte upp sådana planerade objekt för vilka projekteringen ännu inte nått det stadium då — enligt nämnda handläggningsordning — redovisning för riksdagen bör ske. Jag kommer inte heller att särskilt behandla sådana objekt, som tidigare redovisats för riksdagen och för vilka kostnadsramarna föreslås antingen bli uppförda med oförändrade eller sänkta belopp eller endast bli höjda med hänsyn till den allmänna byggnadskostnadsstegringen. För tiden den 1 april 1967—1 april 1968 beräknar byggnadsstyrelsen denna stegring till 3 %.

Kostnaderna redovisas i det följande i prisläget den 1 april 1968 där inte någon annan prisnivå anges.

Stockholm

Försörjningsåtgärder inom Frescatiområdet. Inom Frescatiområdet har vissa arbeten utförts för avloppsförsörjning av befintliga institutioner (jfr prop. 1964: 1 bil. 10 s. 641 och 1968: 104 s. 4) för en kostnad av 1 140 000 kr. De arbeten som avsåg anslutning av skogshögskolan och veterinärhögskolan till en ny huvudavloppsledning har byggnadsstyrelsen slutredovisat till en kostnad av 297 000 kr. Vidare har styrelsen slutredovisat de i prop. 1968: 104 (s. 4) nämnda kostnaderna av 1 306 000 kr. för översiktlig planläggning t. o. m. år 1963. De slutredovisade kostnaderna uppgår sålunda till sammanlagt (297 000 + 1 306 000 =) 1 603 000 kr.

För tiden fr. o. m. år 1964 har Kungl. Maj:t medgett att 850 000 kr. får användas för översiktlig planläggning (jfr prop. 1968: 104 s. 4). Vid utgången av budgetåret 1967/68 hade 838 000 kr. av detta belopp förbrukats. Som även nämnts i prop. 1968: 104 (s. 4) har byggnadsstyrelsen i februari 1968 redovisat en s. k. försörjningsplan för universitetsområdet i Frescati. Planen har remissbehandlats och styrelsen ser — bl. a. med anledning av vad som framkommit vid remissbehandlingen — f. n. över delar av utbyggnadsplanen för området. Bl. a. för att försörjningsplanen skall kunna ses över kontinuerligt och anpassas till den aktuella situationen beräknar styrelsen att sammanlagt 1,1 milj. kr. behöver användas för översiktlig planläggning.

Byggnadsstyrelsen redovisade i skrivelse den 24 juni 1968 vissa försörjningsåtgärder i anslutning till nybyggnaderna för icke-laborativa institutioner. Åtgärderna innefattade bl. a. utbyggnad av Fiskartorpsvägen i en ny sträckning. Kostnaderna för arbetena uppskattade styrelsen till 6 530 000 kr. i prisläget den 1 april 1967. Kungl. Maj:t uppdrog den 28 juni 1968 åt styrelsen att utföra arbetena med undantag av vissa ledningsarbeten. Med hänsyn även till vissa andra arbeten som f. n. planeras föreslår byggnadsstyrelsen att — inkl. medlen till översiktlig planläggning — en preliminär kostnadsram av 10 milj. kr. tas upp för försörjningsåtgärder inom Frescatiområdet.

Försörjningsåtgärder inom karolinska institutets område. Byggnadsstyrelsen har till en kostnad av 21 000 kr. slutredovisat vissa arbeten för farmakologiska institutionens elförsörjning som Kungl. Maj:t den 20 mars 1964 uppdrog åt styrelsen att utföra (jfr prop. 1964: 1 bil. 10 s. 645).

Som nämnts i prop. 1968: 104 (s. 4) har Kungl. Maj:t medgett att 500 000 kr. får tas i anspråk för översiktlig planläggning. Byggnadsstyrelsen föreslår att detta belopp höjs med 50 000 kr. För anslutningsavgifter räknar styrelsen med att 400 000 kr. behövs.

Kungl. Maj:t har genom beslut den 28 juni 1968 och den 28 februari 1969 uppdragit åt byggnadsstyrelsen att inom en kostnadsram av 2 115 000 kr. utföra försörjningsåtgärder, bl. a. en provisorisk panncentral, för laboratoriebyggnaden vid karolinska institutet. Tidigare har Kungl. Maj:t (jfr prop. 1968: 104 s. 4) uppdragit åt styrelsen att utföra försörjningsåtgärder inom institutets område — utöver de nu slutredovisade arbetena — till en kostnad av sammanlagt 946 000 kr.

Nybyggnad av simhallsanläggning vid gymnastik- och idrottshögskolan. Redogörelse för detta byggnadsobjekt lämnades i prop. 1964: 72 (s. 54) och 1965: 104 (s. 30 och 51). Av dessa redogörelser framgår att kostnaderna för objektet — i prisläget den 1 juli 1964 — ursprungligen beräknats till 4 250 000 kr. och att, sedan anbud inhämtats, kostnaderna senare beräknats till 5 140 000 kr. I gällande investeringsplan är — i prisläget den 1 april 1967 — en kostnadsram av 5 710 000 kr. uppförd för objektet. Byggnadsstyrelsen har i skrivelse den 9 juli 1968 anmält att denna kostnadsram överskridits på grund av merkostnader till följd av brister och felaktigheter i bygghandlingarna. För att täcka samtliga investeringskostnader erfordras enligt styrelsen en kostnadsram av 7,5 milj. kr. i prisläget den 1 april 1967. Styrelsen räknar med att en betydande del av merkostnaderna bör kunna återvinnas av huvudkonsulten. Denna fråga kan dock bli beroende av rättslig prövning. Byggnadsstyrelsens skrivelse har remitterats till riksrevisionsverket för yttrande.

Om- och tillbyggnad för försvarsmedicinsk forskning m. m. I prop. 1968: 104 (s. 20) fördes i investeringsplanen upp en kostnadsram för detta objekt av 2 487 000 kr. enligt prisläget den 1 april 1967. Sedan byggnadsstyrelsen redovisat att man inte kunnat undgå kostnadsökningar förde Kungl. Maj:t genom beslut den 28 maj 1968 upp en kostnadsram av 2 610 000 kr. i investeringsplanen.

Nybyggnader inom Frescatiområdet för icke-laborativa institutioner. I prop. 1968: 26 (s. 6 och 10) och 1968: 104 (s. 7) lämnades utförliga redogörelser för ifrågavarande nybyggnader som skall inryma lokaler för bl. a. utbildning och forskning vid humanistiska, samhällsvetenskapliga och juridiska fakulteterna vid universitetet samt för socialhögskolan i Stockholm.

Av de lämnade redogörelserna framgår att byggnadskomplexet omfattar närmare 34 500 m² rumsyta fördelade på fem institutionsbyggnader i åtta våningar sammanbundna med lägre byggnader i tre våningar. Av de åtta våningsplanen avses de tre nedersta inrymma seminarie- och lektionsrum och de återstående fem planen institutionslokaler, i första hand arbetsrum för lärare och forskare. De sammanbindande byggnaderna skall innehålla hörsalar, seminarierum och skrivsalar. Vidare innehåller dessa byggnader entréutrymmen samt kapprum, toaletter och uppehållsutrymmen. Kostnaden för nybyggnaderna beräknas till 61,8 milj. kr.

Sedan september 1968 pågår schaktningsarbeten samt gjutning av grund och källare för nybyggnaderna, som skall ligga i Frescatiområdet södra del invid Fiskartorpsvägen. Anbud på de egentliga byggnadsarbetena beräknas enligt byggnadsstyrelsen komma in i mitten av april 1969.

Byggnadsstyrelsen har i en promemoria daterad den 3 mars 1969 — med hänvisning till de ökade studerandeantalen i de icke-laborativa ämnena — föreslagit att en sjätte institutionsbyggnad uppförs i samband med nu pågående arbeten och i samma entreprenad som de övriga byggnaderna. Då den sammanbindande byggnaden för detta hus blir något kortare än de övriga husens motsvarande delar uppskattar styrelsen rumsytan till ca 5 800 m² och kostnaden till 10,7 milj. kr. Styrelsen föreslår en kostnadsram för nybyggnaderna av (61,8 + 10,7 =) 72,5 milj. kr.

Den första institutionsbyggnaden beräknas bli färdig höstterminen 1970. Övriga byggnader färdigställs successivt och samtliga sex institutionsbyggnader beräknas vara helt klara till höstterminen 1972.

Nybyggnad för tandläkarutbildning. 1963 års universitets- och högskolekommitté pekade i sitt betänkande (SOU 1965: 11 s. 116) på möjligheten att anordna lokaler för odontologisk undervisning och forskning i anslutning till det planerade undervisningssjukhuset i Huddinge. Enligt kommittén torde det vara möjligt att tillfälligt öka intagningskapaciteten genom att för utbildningen utnyttja såväl nuvarande lokaler som blivande lokaler i Huddinge. Dåvarande chefen för ecklesiastikdepartementet framhöll i prop. 1965: 141 (s. 140) att han liksom flera remissinstanser fann detta uppslag beaktansvärt och avsåg att föreslå Kungl. Maj:t att låta utreda frågan närmare. Kungl. Maj:t uppdrog den 21 januari 1966 åt universitetskanslersämbetet att komma in med utredning och förslag beträffande utbyggnaden av den odontologiska utbildningen i Stockholm.

Med skrivelse den 5 juli 1968 överlämnade statens förhandlingsnämnd till Kungl. Maj:ts prövning en villkorligt träffad överenskommelse med Stockholms läns landsting om schaktning m. m. för en byggnad för odontologisk utbildning m. m. invid det blivande undervisningssjukhuset i Huddinge. Nämnden anförde bl. a. följande.

Genom beslut den 10 mars 1967 uppdrog chefen för ecklesiastikdepartementet åt statens förhandlingsnämnd att efter samråd med universitetskanslersämbetet upptaga de förhandlingar med Stockholms stad och Stockholms läns landstings-

kommun som befinnes erforderliga för utbyggnaden av den odontologiska utbildningen vid karolinska institutet.

Av beslutet framgår bl. a. att universitetskanslersämbetet den 20 december 1966 föreslagit att den odontologiska fakulteten vid karolinska institutet skall erhålla nya lokaler i anslutning till det blivande undervisningssjukhuset i Huddinge samt hemställt att åtgärder vidtages för förvärv av mark.

Vidare har en av kanslersämbetet den 10 juni 1966 tillsatt kommitté för utredning av odontologisk utbildning i Stockholm (KOS) i betänkande den 29 februari 1968 föreslagit bl. a. att en särskild byggnad med en nettogolvyta av ca 15 000 m² skall uppföras i anslutning till sjukhuset i Huddinge för den odontologiska fakultetens verksamhet m. m. Kanslersämbetet, som remissbehandlat betänkandet, har ännu inte tagit slutlig ställning i ärendet.

Förhandlingsnämnden har efter samråd med kanslersämbetet haft överläggningar med bl. a. representanter för Stockholms läns landsting om lokaler för odontologisk utbildning. Överläggningarna har främst gällt att finna ett lämpligt område för den byggnad som KOS föreslagit.

Vid överläggningarna har enighet nåtts om att en sådan byggnad lämpligen bör ligga mellan en planerad forsknings- och laboratoriebyggnad (»F-huset») och »Institutionsgatan». Det har vid överläggningarna framkommit att det av såväl kostnadsskäl som i övrigt är av betydelse att markomvandling, grovschaktning och sprängning av stigort på området samordnas med motsvarande arbeten för undervisningssjukhuset och påbörjas redan under sensommaren innevarande år. Nämnden har därför den 3 juli 1968 med delegerade för Stockholms läns landsting träffat överenskommelse om bl. a. att landstinget för statens räkning och enligt närmare överenskommelse skall låta utföra ifrågakvarande arbeten.

Kostnaderna för de arbeten som överenskommelsen avser har uppskattats till ca 500 000 kr. Om staten och landstinget inte före den 1 juli 1970 träffar överenskommelse om att förlägga byggnaden till det avsedda området skall staten, om parterna inte kommer överens om annat, ersätta landstingets kostnader för att markplanera området. Kostnaderna härför har av landstinget uppskattats till ca 200 000 kr.

Kungl. Maj:t har genom beslut den 11 juli och den 19 december 1968 godkänt överenskommelsen samt uppdragit åt byggnadsstyrelsen att inom en kostnadsram av 500 000 kr. vidta de åtgärder som fordras i anledning av densamma.

Matsal inom Frescatiområdet. Den första nybyggnaden inom Frescatiområdet för icke-laborativa institutioner beräknas, som nämnts i det föregående, bli inflyttningsklar till höstterminen 1970. För att bespisingmöjligheter då skall finnas inom Frescatiområdet, har byggnadsstyrelsen föreslagit att en provisorisk matsal anordnas genom om- och tillbyggnad av Skogs- och lantbruksakademiens f. d. museibygnad, som är belägen ca 100 meter väster om nybyggnaderna. Byggnadsprogrammet omfattar i huvudsak en matsal med 550 platser i den f. d. museibygnaden samt ett s. k. sekundärkök i en tillbyggnad. Den befintliga byggnadens totalyta utgör 1 800 m². Styrelsen beräknar tillbyggnadens totalyta till 600 m².

Kostnaderna för ombyggnadsarbetena uppskattar styrelsen till 850 000 kr. Kost-

naden för tillbyggnaden uppskattas till 1 milj. kr. För att byggnaden skall kunna tas i bruk vid början av höstterminen 1970 måste arbetena enligt styrelsen igångsättas under sommaren 1969.

Kungl. Maj:t uppdrog den 7 mars 1969 åt byggnadsstyrelsen att projektera om- och tillbyggnaden t. o. m. huvudhandlingar. Med hänsyn till matsalens provisoriska karaktär skall styrelsen vid projekteringen särskilt iaktta angelägenheten av att kostnaderna för objektet bringas ned.

Uppsala

F ö r s ö r j n i n g s å t g ä r d e r. Kostnaderna för beslutade försörjningsåtgärder uppgår enligt byggnadsstyrelsen till 5 820 000 kr. (jfr prop. 1968: 104 s. 8). För översiktlig planläggning har Kungl. Maj:t den 9 juni 1967 och den 20 november 1968 medgett att styrelsen får ta sammanlagt 600 000 kr. i anspråk. Styrelsen föreslår nu att ytterligare 50 000 kr. får tas i anspråk för ändamålet, dvs. sammanlagt 650 000 kr. För anslutningsavgifter beräknar styrelsen att 2 150 000 kr. behövs.

Styrelsen föreslår att kostnadsramen för försörjningsåtgärder förs upp med 11 milj. kr., vilket belopp innefattar kostnaderna för dels översiktlig planläggning och anslutningsavgifter dels beslutade arbeten, dels vissa planerade arbeten.

Linköping

Sedan läsåret 1967/68 bedrivs utbildning vid universitetsfilialen i Linköping. Vidare skall enligt statsmakternas beslut (prop. 1965: 141, SU 173, rskr 411 och 1968: 83, SU 119, rskr 273) den 1 juli 1969 verksamheten starta vid en enhet för teknisk utbildning och forskning i Linköping. Den sammanlagda intagningskapaciteten vid enhetens fyra utbildningslinjer avses bli 220 platser läsåret 1969/70, 430 platser läsåret 1970/71 och — vid full utbyggnad — 610 platser läsåret 1971/72 (jfr prop. 1968: 83 s. 47). För läsåret 1969/70 har provisoriska lokaler hyrts och ställts i ordning för verksamheten.

Som nämnts i prop. 1968: 83 (s. 71) avses permanenta lokaler för den tekniska utbildningen och forskningen samt universitetsfilialen bli förlagda till Vallaområdet, som ligger utmed Malmslätt- och Kalmarvägarna omedelbart väster om den nuvarande stadsbebyggelsen. Av redogörelsen i nämnda proposition för ett med Linköpings stad träffat markavtal, vilket godkänts av Kungl. Maj:t genom beslut den 28 juni 1968, framgår bl. a. att staden utan ersättning överlätit ca 67 ha av Vallaområdet till staten.

För översiktlig planläggning inom området har Kungl. Maj:t den 26 januari 1968 ställt 500 000 kr. till byggnadsstyrelsens förfogande. Enligt styrelsen behövs ytterligare 150 000 kr. för detta ändamål.

Kungl. Maj:t godkände den 28 juni 1968 det i prop. 1968: 83 (s. 72) nämnda avtalet om vattenförsörjning och avlopp för Vallaområdet (VA-avtalet). Anslut-

ningsavgifterna för den del av området inom vilket de f. n. planerade byggnaderna avses bli förlagda uppgår enligt VA-avtalet till 1,4 milj. kr. Vidare skall staten betala 100 000 kr. som ersättning för att stadens tekniska verk för statens räkning bygger vissa vattenledningar samt servisledning för vatten och avlopp. Kungl. Maj:t har vidare den 7 mars 1969 godkänt ett avtal om värmeleverans till nämnda område enligt vilket en avgift av 317 000 kr. skall utgå för utnyttjad effekt av högst 10 000 Mcal/h.

Byggnadsstyrelsen tar upp 8 milj. kr. för försörjningsåtgärder inom området utöver kostnaderna för översiktlig planläggning och anslutningsavgifter.

Byggnadsprogrammet och situationsplanen för nybyggnaderna på Vallområdet har setts över av byggnadsstyrelsen med utgångspunkt i bl. a. vad Kungl. Maj:t föreskrivit i beslut den 28 juni 1968. Den plan som redovisades i prop. 1968: 83 (s. 74) har sålunda ersatts med en reviderad situationsplan med tillhörande beskrivning som torde få återges som *bilaga 4* till statsrådsprotokollet i detta ärende. Byggnadsprogram för de byggnader som angetts med siffrorna 1, 2 och 3 på situationsplanen har redovisats till Kungl. Maj:t. Byggnaderna beräknas omfatta sammanlagt ca 44 000 m² programyta. Exkl. ytor för bl. a. kapprum, toaletter och skyddsrum motsvarar byggnaderna ca 38 400 m² av ett lokalprogram om sammanlagt 42 000 m² som upprättats av interimsstyrelsen för den medicinska och tekniska utbildnings- och forskningsorganisationen i Linköping. Nämnda yta av 42 000 m² fördelar sig enligt följande sammanställning.

Gemensamma lokaler	
Förvaltning	2 050
Centralverkstäder	2 575
Undervisningslokaler	8 000
Datamaskincentral	900
	13 525
Institutioner	
Tillämpad matematik	1 700
Systemteknik	6 150
Fysik och mätteknik	8 500
Industriell ekonomi och organisation ...	1 850
Konstruktions- och produktionsteknik ..	9 500
	27 700
Universitetsfilialen	775

De ytor som angetts för institutionerna innefattar också lokaler för ämnena matematik, statistik, fysik, teoretisk fysik, nationalekonomi och företagsekonomi vid universitetsfilialen. Den angivna ytan av 775 m² för filialen avser de humanistiska ämnena och ämnet statskunskap. I lokalprogrammet har vidare beaktats bl. a. behovet av utrymmen för uppdragsforskning.

Kostnaderna för de tre byggnaderna om sammanlagt 44 000 m² programyta uppskattar byggnadsstyrelsen till 90 milj. kr. Styrelsen räknar med att en gemensam upphandling av byggnaderna kan visa sig lämplig. En första byggnadsetapp beräknas kunna vara färdig till höstterminen 1970.

Göteborg

Försörjningsåtgärder inom Chalmers tekniska högskolas område. Som redovisades i prop. 1967: 104 (s. 11) och 1968: 104 (s. 14) har byggnadsstyrelsen tidigare slutredovisat delobjekt för 310 000 kr. Styrelsen har nu slutredovisat ytterligare två delobjekt till en kostnad av sammanlagt 2 597 000 kr.

För översiktlig planläggning har Kungl. Maj:t medgett att 1 050 000 kr. får tas i anspråk. Enligt styrelsen bör detta belopp höjas till 1,2 milj. kr.

Byggnadsstyrelsen tar upp 1,6 milj. kr. för anslutningsavgifter och 9 215 000 kr. för försörjningsåtgärder som tidigare beslutats och ännu ej slutredovisats. För planerade arbeten beräknar styrelsen ca 2,4 milj. kr.

Nybyggnad för fysiska institutionen m. m. Av redogörelserna för detta byggnadsprojekt i prop. 1968: 26 (s. 4) och 1968: 104 (s. 15) framgår att antalet nybörjarplatser vid sektion F vid Chalmers tekniska högskola ökades fr. o. m. läsåret 1963/64 från 30 till 35 per år och fr. o. m. läsåret 1966/67 med ytterligare 25 till 60 per år (jfr SOU 1965: 11 s. 76 och 101 samt prop. 1965: 141 s. 19 och 138, SU 173, rskr 411) samt att utbildning i fysik ges vid fysiska institutionen åt de studerande vid alla sektioner utom sektion A vid högskolan. Vidare framgår att antalet utbildningsplatser för två betygsenheter i examensämnet fysik vid matematisk-naturvetenskapliga fakulteten skall vara 240 enligt den av statsmakterna antagna utgångspunkten för planeringen för de spärrade naturvetenskapliga ämnena (jfr prop. 1965: 141 s. 43 och 140, SU 173, rskr 411).

Fysiska institutionen disponerar f. n. lokaler om drygt 3 400 m² nettoyta i den s. k. Origobyggnaden och om drygt 3 000 m² nettoyta i övningslaboratoriebyggnaden, det s. k. Trapphuset, som är en tillbyggnad till Origobyggnaden (jfr prop. 1961: 83 s. 47).

Nybyggnaden uppförs i norra delen av högskolans område omedelbart intill Origobyggnaden och med utbyggnadsmöjlighet åt väster. Som redovisats i prop. 1968: 26 uppskattade byggnadsstyrelsen på grundval av förslagshandlingarna kostnaden för nybyggnaden och tillhörande försörjningsåtgärder till 17 750 000 kr. enligt prisläget den 1 april 1967. I avvaktan på att möjligheterna att minska kostnaden för objektet närmare undersökts fördes i investeringsplanen upp en preliminärt beräknad kostnadsram av 16 milj. kr. enligt nämnda prisläge (jfr prop. 1968: 26 s. 9). Sedan byggnadsstyrelsen anmält att sådana förenklingar vidtagits att den tidigare uppskattade kostnaden av 17 750 000 kr. kunnat reduceras till 16,5 milj. kr. enligt prisläget den 1 april 1967, uppdrog Kungl. Maj:t den 28 juni 1968 åt styrelsen att inom en kostnadsram av sistnämnda belopp — vilket i prisläget den 1 april 1968 motsvaras av 17 milj. kr. — utföra byggnadsobjektet med tillhörande försörjningsåtgärder.

I en den 10 februari 1969 inom byggnadsstyrelsen upprättad promemoria har nu redovisats att det vid sprängningsarbetena av tekniska skäl visat sig motiverat att

— för en ökad kostnad av ca 200 000 kr. — utöka lokalerna i källarplanet med ca 600 m² rumsyta. Nybyggnaden, som beräknas vara färdigställd i mars 1971, omfattar därmed sammanlagt ca 7 200 m² rumsyta.

Umeå

Försörjningsåtgärder. För översiktlig planläggning har Kungl. Maj:t medgett att byggnadsstyrelsen får ta 1,1 milj. kr. i anspråk. Styrelsen föreslår att detta belopp höjs till 1,3 milj. kr. För anslutningsavgifter beräknar styrelsen 800 000 kr. För beslutade och planerade försörjningsåtgärder tar styrelsen vidare upp resp. 9 875 000 kr. och ca 2 milj. kr.

Föredraganden

Investeringsverksamheten på universitets- och högskoleområdet har, som framgår av följande uppgifter rörande den faktiska medelsåtgången, ökat mycket starkt under de senaste tio åren.

Budgetår	Milj. kr.	Budgetår	Milj. kr.
1958/59	17	1963/64	50
1959/60	18	1964/65	95
1960/61	23	1965/66	115
1961/62	33	1966/67	119
1962/63	42	1967/68	138

För innevarande och nästa budgetår beräknar jag, som framgår av mitt förslag till investeringsplan i det följande, medelsförbrukningen till resp. 143 och 120 milj. kr. Även för de närmast därpå följande åren räknar jag med en omfattande investeringsvolym som ett resultat av det planeringsarbete som de senaste åren bedrivits inom främst byggnadsstyrelsen och LUP-kommittéerna.

Investeringar inom universitetssektorn bekostas också av medel som anvisas under statens utlåningsfonder till lånefonden för studentkårlokaler. Vidare bestrids kostnader för ändrings- och ombyggnadsarbeten i stor utsträckning med anlitan- de av medel som tagits upp i staten för statens allmänna fastighetsfond.

För nästa budgetår har jag gjort upp följande förslag till investeringsplan. I pla- nen tas för varje objekt upp en kostnadsram. Medelsförbrukningen för de skilda objekten har uppskattats med utgångspunkt i angivna tidpunkter för byggstart och färdigställande.

Investeringsplan

(1 000-tal kr.)

Byggnadsobjekt	Kostnadsram		Medelsförbrukning			Byggestart mån./år	Färdigställande mån./år
	1.4.67	1.4.68	Faktisk t. o. m. 1967/68	Beräknad för			
				1968/69	1969/70		
1	2	3	4	5	6	7	8
<i>Stockholm</i>							
Nybyggnad för övningslaboratorium för kemi m. m. för universitetet	7 345	7 345	7 079	266		5.61	6.63
Nybyggnad för botanik	8 185	8 100	7 928	172		2.63	12.64
Nybyggnad i kv. Mimer (Mimer I)	6 000	6 000	5 997	3		9.62	11.63
Ersättning till Skogs- och lantbruksakademien	2 825	2 825	2 600				
Försörjningsåtgärder inom Frescatiområdet:							
Slutredovisat		1 603	1 603				
Översiktlig planläggning	6 000	1 000	838				
Anslutningsavgifter				1 800	2 000		
Övriga åtgärder		9 000	807				successivt
Om- och tillbyggnad för farmakologi	5 056	5 065	5 060	5		6.64	12.66
Försörjningsåtgärder inom karolinska institutets område:							
Slutredovisat		21	21				
Översiktlig planläggning	4 000	550	516				
Anslutningsavgifter				1 000	1 400		
Övriga åtgärder		3 500	777				successivt
Tillbyggnad vid institutionen för fysiologi och medicinsk fysik	4 242	4 250	4 247	3		6.65	1.67
Nybyggnad för sektion M	20 611	20 645	20 149	496		9.63	7.66
Försörjningsåtgärder inom tekniska högskolans område	6 085	6 122	5 195	400	100		successivt
Nybyggnad för sektion B	13 914	14 015	12 130	1 500	300	7.65	12.67
Ombyggnad för sektion B	970	980	914	60		11.66	7.67
Nybyggnad av simhallsanläggning vid gymnastik- och idrottshögskolan	5 710	5 710	7 061	350	89	11.65	9.67
Om- och tillbyggnad för försvarsmedicinsk forskning m. m.	2 610 ¹	2 670	2 159	470	25	5.67	2.69
Nybyggnad för sektion A m. m.	14 165	14 580	642	6 500	5 000	4.68	4.70
Ombyggnad för sektion E m. m.	6 120	6 300	281	2 500	2 000	4.68	9.69
Ombyggnad för fysik, centralverkstad m. m.	1 480	1 525	52	1 100	373	4.68	9.69
Laboratoriebyggnad vid karolinska institutet	17 150	17 665		6 000	8 000	5.68	9.70
Nybyggnader inom Frescatiområdet för icke-laborativa institutioner	60 000	72 500		12 000	18 000	9.68	8.72
Tillbyggnad för sektion L	2 470	2 540	20	1 000	1 000	10.68	12.69
Nybyggnad för tandläkarutbildning		500		100	350		
		(delram)					

1	2	3	4	5	6	7	8
Matsal inom Frescatiområdet .		1 700			1 500	9.69	7.70
Markförvärv från Bergianska stiftelsen		5 000			5 000		
<i>Uppsala</i>							
Nybyggnad för övningslabora- torium för fysik och kemi ..	9 700	9 670	9 666	4		5.61	8.65
Försörjningsåtgärder:							
Översiktlig planläggning ...	} 9 500	600	516	} 1 500	2 000		successivt
Anslutningsavgifter		2 000	1 672				
Övriga åtgärder		8 000	4 977				
Om- och tillbyggnad för uni- versitetsbiblioteket	12 064	12 215	8 807	1 300	1 950	4.64	5.70
Tillbyggnad för växtbiologi ..	1 200	1 165	1 149	16		12.63	7.65
Ombyggnad av Gustavianum .	825	825	718	90	17	11.64	12.66
Byggnadsarbeten vid Klubbans biologiska station	283	285	247	30	8	3.67	10.67
Nybyggnader på Artillerifältet, etapp I	29 200	29 885	16 150	9 500	3 500	6.66	3.69
Nybyggnad för fysiska institu- tionen m. m.	13 015	13 400	889	4 000	7 000	6.68	9.70
Fastighetsförvärv	1 285	1 285	1 275	10			
<i>Linköping</i>							
Försörjningsåtgärder:							
Översiktlig planläggning ..	} 3 000	500		} 2 000	2 500		successivt
Anslutningsavgifter		2 000					
Övriga åtgärder		8 000					
Nybyggnader på Vallaområdet		80 000		5 000	15 000	5.69	5.72
<i>Lund</i>							
Nybyggnad för patologi	4 300	4 300	4 284	16		9.59	3.61
Nybyggnad för växtfysiologi .	6 170	6 170	6 133	30	7	7.61	7.63
Tillbyggnader för fysik	8 785	8 700	8 512	180	8	6.63	10.65
Försörjningsåtgärder:							
Översiktlig planläggning ...	} 22 000	1 100	952	} 2 000	4 000		successivt
Anslutningsavgifter		3 200	915				
Övriga åtgärder		17 500	9 354				
Nybyggnad för observatorium på Romeleåsen	750	750	683	67		1.65	8.66
Nybyggnad för anatomi och histologi	1 810	1 810	1 669	141		11.64	11.65
Nybyggnader för kemiska insti- tutionen	77 595	78 465	63 789	12 000	2 600	10.64	2.69
Fastighetsförvärv	2 505	2 505	2 290	215			
Nybyggnad för bakteriologi m. m.	11 490	11 600	9 818	1 600	182	8.65	7.67
Nybyggnad för radiofysik	2 490	2 530	2 205	300	25	11.66	1.68
Tillbyggnad för fysiologi och medicinsk fysik	2 210	2 210	2 030	150	30	1.66	3.67
Nybyggnad för matematik m. m.	11 225	11 150	10 985	165		8.62	7.64
Nybyggnad för sektion E	17 610	17 500	17 056	444		5.63	7.65
Nybyggnad för sektion M	28 390	27 250	26 606	640	4	1.64	6.66
Nybyggnad för sektion A	8 340	8 340	8 119	215	6	2.64	7.65
Nybyggnad för sektion V	21 360	21 455	19 931	1 500	24	3.65	7.67
Nybyggnad för datamaskincen- tral	2 300	2 300	885	1 300	75	12.67	11.68

1	2	3	4	5	6	7	8
<i>Umeå</i>							
Nybyggnad för anatomi och histologi	8 760	8 760	8 622	138		6.64	9.65
Nybyggnad för lu-block, etapp I	6 000	6 000	5 816	184		6.64	1.66
Nybyggnad för lu-block, etapp II	7 350	7 200	6 760	400	40	6.65	1.67
Nybyggnad för kemi-hufo ...	15 600	15 000	14 171	800	29	6.65	8.67
Nybyggnad för zoologi, genetik-hufo	4 485 ²	4 455	3 880	450	100	3.66	8.67
Nybyggnad för fysiologi, botanik m. m.-hufo	16 240	16 240	8 674	6 000	1 000	1.67	1.69
Nybyggnad för bibliotek, samhällsvetenskap m. m.	25 800	24 000	18 380	5 000	600	6.66	8.68
Paviljongbyggnader	2 550	2 350	2 148	180	22	5.66	11.66
Försörjningsåtgärder:							
Översiktlig planläggning ...		1 250	1 242				
Anslutningsavgifter	13 000	800	551	3 000	1 300		
Övriga åtgärder		12 000	7 095				successivt
Nybyggnad för administration, datamaskincentral m. m. ...	4 000	4 075	3 107	800	50	4.67	8.68
Nybyggnad för matsal m. m. ...	6 765	6 960	908	2 500	3 000	6.68	2.70
Nybyggnad för lu-block, etapp III		8 500			5 000	8.69	4.71
	871 715	1 003 068	552 595	155 821	140 529		
Erfarenhetsgrundad reducering av medelsbehovet				12 905	20 529		
Beräknat medelsbehov				142 916	120 000		

¹ Upptogs i prop. 1968: 104 (s. 20) med 2 487 000 kr.

² Upptogs i prop. 1968: 104 (s. 22) med 4 590 000 kr.

Som framgår av förslaget till investeringsplan kan ett antal av de tidigare uppförda kostnadsramarna sänkas, i vissa fall med betydande belopp. I andra fall kan ramarna behållas oförändrade. Nu gällande rammar behöver vidare i ett antal fall höjas endast med hänsyn till den allmänna byggnadskostnadsstegringen. Jag har i det föregående i regel inte redogjort för de objekt för vilka någon höjning därutöver inte har föreslagits. I vissa fall har jag dock ansett mig böra komplettera de redogörelser som tidigare lämnats med hänsyn till att exempelvis objektet underställt Kungl. Maj:t för förnyad prövning, sedan byggnadsverksamheten vid universitet och högskolor redovisades i prop. 1968: 104.

I investeringsplanen har jag tagit upp vissa nya objekt som jag helt kort kommer att beröra i det följande. I övrigt hänvisar jag till den lämnade redovisningen.

Byggnadsstyrelsen har, som framgår av min redogörelse i det föregående, anmält att kostnadsramen för *nybyggnaden av simhallsanläggning vid gymnastik- och idrottshögskolan i Stockholm* överskridits. Jag har vidare nämnt att skrivelsen remitterats till riksrevisionsverket. Beredningen av ärendet är sålunda inte avslutad. Jag har av detta skäl i mitt förslag till investeringsplan fört upp kostnadsramen för objektet med oförändrat belopp.

I prop. 1968: 26 (s. 6 och 10) lämnade jag en ingående redogörelse för de *nybyggnader för icke-laborativa institutioner* som f. n. uppförts inom Frescatiområdet i Stockholm. Av redogörelsen framgår att objektet successivt utökats att omfatta fem institutionsbyggnader. Enligt utbyggnadsplanen kan emellertid sex byggnader utföras i ett sammanhang. I likhet med byggnadsstyrelsen finner jag det ändamålsenligt att så sker. Den närmare dispositionen av byggnaderna övervägs f. n. Jag avser att återkomma till denna fråga i annat sammanhang.

Vid sin behandling av prop. 1965: 141 fann riksdagen det angeläget (SU 173, rskr 411) att den av dåvarande chefen för ecklesiastikdepartementet förordade utredningen om dubbling av tandläkarutbildningen i Stockholm snarast kom till stånd. Av min redogörelse i det föregående framgår att — som ett led i utredningsarbetet — planeringen påbörjats för en *nybyggnad för tandläkarutbildning* invid det blivande undervisningssjukhuset i Huddinge och att det därvid visat sig lämpligt att i samband med arbetena för sjukhuset utföra vissa schaktningsarbeten m. m., för vilka kostnaderna uppskattats till ca 500 000 kr. I förslaget till investeringsplan har jag tagit upp en kostnadsram (delram) av nämnda belopp för arbetena, vilka numera påbörjats.

Jag vill i detta sammanhang nämna att universitetskanslersämbetet den 8 februari 1969 — på grundval av ett i det föregående nämnt betänkande, vilket utarbetats av en av ämbetet tillsatt kommitté — lagt fram förslag om ökad tandläkarutbildning vid karolinska institutet. Ämbetet har därvid föreslagit att huvuddelen av den propedeutiska verksamheten samt den kliniska verksamheten förläggs till området för Huddinge sjukhus. Beredningen av ämbetets förslag pågår f. n. Jag avser att återkomma till frågan i annat sammanhang.

Som jag nämnt i det föregående skall byggnadsstyrelsen vid projekteringen av den provisoriska *matsalen inom Frescatiområdet* särskilt iaktta angelägenheten av att kostnaderna för objektet bringas ned. I avvaktan på att huvudhandlingar färdigställs bör kostnadsramen därför preliminärt tas upp med ett belopp av 1,7 milj. kr.

Med skrivelse den 6 februari 1969 har statens förhandlingsnämnd för Kungl. Maj:ts prövning överlämnat ett avtal med Vetenskapsakademien om försäljning till staten av vissa markområden m. m. Skrivelsen och avtalet samt en till avtalet fogad karta torde få återges som *bilaga 1—3* till statsrådsprotokollet i detta ärende. Som framgår av kartan ligger de områden som det föreslagna *markförvärvet från Bergianska stiftelsen* avser i direkt anslutning till universitetsområdet i Frescati. I likhet med vad som anförts av universitetskanslersämbetet i det remissyttrande som återgetts i förhandlingsnämndens skrivelse finner jag förvärvet värdefullt från bl. a. planeringssynpunkt. I förslaget till investeringsplan har jag tagit upp en kostnadsram av 5 milj. kr. för ändamålet.

Förhandlingsnämnden har påpekat att statens övertagande av den botaniska trädgården aktualiserar flera problem. De frågor som sammanhänger med trädgårdens drift behöver ytterligare övervägas, bl. a. i samband med de förhandlingar som nämnden avser att ta upp med Stockholms stad. Vad gäller de årliga kost-

naderna för skötsel och underhåll av trädgården kan nämnas att riksmuseieutredningen år 1965 uppskattade dem till 343 000 kr. Jag räknar med att i annat sammanhang få återkomma till Kungl. Maj:t med förslag om provisoriska åtgärder för trädgårdens drift under nästa budgetår och om medel för ändamålet. Jag utgår därvid från att en merbelastning av förslagsanslaget Universiteten m. m.: Gemensamma driftkostnader blir nödvändig.

Byggnadsstyrelsen har uppskattat kostnaderna för de nu aktuella *nybyggnaderna på Vallaområdet i Linköping* till 90 milj. kr. Uppskattningen har gjorts på ett tidigt projekteringsstadium. Olika åtgärder har därefter vidtagits i syfte att bringa ned kostnaderna. Det har dock ännu inte varit möjligt att göra en förnyad kostnadsuppskattning. I avvaktan på resultatet av en sådan uppskattning har jag i mitt förslag till investeringsplan tagit upp en preliminär kostnadsram för objektet av 80 milj. kr. Jag vill understryka att jag anser det synnerligen angeläget att kostnaderna för objektet begränsas inom denna ram.

De ifrågavarande byggnaderna tillgodoser i huvudsak de lokalbehov för utbildning och forskning som interimsstyrelsen redovisat. Jag räknar dock med att lokaler även för bl. a. bibliotek, förvaltning och bespisning under ett uppbyggnadsskede skall förläggas till ifrågavarande byggnader.

För den *högre utbildningen i Örebro*, dvs. universitetsfilialen, socialhögskolan samt gymnastik- och idrottshögskolan, planeras nybyggnader bli uppförda i ett område ca tre km från stadens centrum och omedelbart sydost om Almby kyrka. Byggnadsstyrelsen har upprättat en dispositionsplan för området och redovisat bl. a. ett s. k. ramprogram för nybyggnaderna. På uppdrag av Kungl. Maj:t projekteras f. n. nybyggnader för gymnastik- och idrottshögskolan. För att utbyggnaden skall kunna ske utan försening har jag på förslag av byggnadsstyrelsen tagit upp en kostnadsram av 3 milj. kr. för försörjningsåtgärder inom området.

I prop. 1964: 1 (bil. 10 s. 644), 1964: 190 (bil. 6 s. 52) och 1965: 104 (s. 19) har redovisning lämnats för de två första etapperna av det s. k. *lu-blocket vid universitetet i Umeå*. I dessa etapper inryms lokaler för grundutbildning i ämnena kemi, genetik, botanik, zoologi, zoofysiologi, fysiologi och medicinsk fysik. Byggnadsprogram har nu utarbetats för en tredje etapp som omfattar ca 5 000 m² rumsyta. Kostnaden för objektet har byggnadsstyrelsen uppskattat till 8,5 milj. kr. De tillkommande lokalerna i denna etapp har avsetts för en ökad intagning i ämnena fysik och kemi till 160 tvåbetygsstuderande i vardera ämnet (jfr prop. 1965: 141 s. 43). Det ifrågavarande lokaltillskottet möjliggör dock enligt LUP-kommittén att ett större antal utbildningsplatser kan anordnas. Frågan om dispositionen av etappen bör därför övervägas ytterligare. Jag avser att återkomma till denna fråga i annat sammanhang. Byggnadsarbetena bör dock få påbörjas så snart som möjligt. I mitt förslag till investeringsplan har jag därför tagit upp en kostnadsram för objektet av det angivna beloppet av 8,5 milj. kr.

I detta sammanhang har jag tagit upp endast sådana byggnadsobjekt för vilka projekteringen nått det stadium då redovisning till riksdagen — enligt den i det

föregående nämnda handläggningsordningen — bör ske eller för vilka byggnadsarbetena avses bli påbörjade under innevarande kalenderår. Sedan projekteringshandlingar m. m. redovisats räknar jag med att det skall bli möjligt att under nästa budgetår föreslå att ytterligare objekt tas upp i investeringsplanen.

I likhet med vad som skett tidigare år har jag i förslaget till investeringsplan reducerat summan av de beräknade medelsförbrukningarna för de enskilda objekten med belopp som jag funnit rimliga med hänsyn till vunna erfarenheter. Jag räknar med att medel kan anvisas på tilläggsstat, om detta visar sig nödvändigt för att den planerade byggnadsverksamheten skall kunna genomföras.

På grundval av mitt förslag till investeringsplan har jag gjort upp följande anslagsberäkning.

Anslagsberäkning

(1 000-tal kr.)

<i>Medelstillgång</i>		<i>Beräknad medelsförbrukning</i>	
Reservation 1.7.68	2 916	1968/69	142 916
Anslag för 1968/69		1969/70	120 000
riksstat	130 000		
tilläggsstat III (förslag)	10 000		
Anslag för 1969/70 (förslag)	120 000		
	262 916		262 916

Som framgår av anslagsberäkningen fordras 10 milj. kr. på tilläggsstat för innevarande budgetår. Jag kommer att senare denna dag ta upp detta medelsbehov vid anmälan av ärenden angående utgifter på tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1968/69.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Byggnadsarbeten vid universiteten och vissa högskolor* för budgetåret 1969/70 under statens allmänna fastighetsfond anvisa ett investeringsanslag av 120 000 000 kr.

Inredning och utrustning av lokaler vid universitet, högskolor m. m.

1967/68	Utgift	52 969 696	Reservation	4 684 555
1968/69	Anslag	55 000 000			
1969/70	Förslag	60 000 000			

Anslagsförslag m. m.

Från detta reservationsanslag bestrids kostnader för inredning och utrustning av lokaler vid universiteten och högskolorna inom utbildningsdepartementets område samt vid vissa statliga institutioner inom skol- och kulturområdena.

De i det föregående under rubriken Byggnadsarbeten vid universiteten och vissa högskolor omnämnda LUP-kommittéerna har till uppgift att bl. a. utarbeta utrustningsprogram, innefattande förslag till kostnadsramar, för samtliga läroanstalter på resp. ort och successivt överlämna programmen till utrustningsnämnden för universitet och högskolor som i sin tur är anslagsbegärande myndighet i utrustningsfrågor och som sedan har att efter statsmakternas bestämmande vidtaga erforderliga åtgärder för programmens förverkligande.

Byggnadsstyrelsen och tekniska högskolans i Stockholm byggnadskommitté har hand om den verksamhet som avser planering och upphandling av snickeriinredningar (laboratorie- och hörsalsinredningar) samt el-armatur och möbler m. m.

Förevarande reservationsanslag är genom beslut av Kungl. Maj:t innevarande budgetår fördelat på följande sätt

Byggnadsstyrelsen och tekniska högskolans i Stockholm byggnadskommitté	18 000 000
Utrustningsnämnden för universitet och högskolor	36 900 000
Till Kungl. Maj:ts disposition	100 000
	55 000 000

De angivna medlen av 18 och 36,9 milj. kr. disponeras enligt av Kungl. Maj:t fastställda inrednings- resp. utrustningsplaner.

Anslagsframställningar avseende nästa budgetår föreligger från byggnadsstyrelsen, tekniska högskolans i Stockholm byggnadskommitté samt utrustningsnämnden för universitet och högskolor.

Byggnadsstyrelsen

Styrelsen hemställer att 19 milj. kr. anvisas för styrelsens inredningsverksamhet budgetåret 1969/70. I följande sammanställning redovisas — i 1 000-tal kr. — styrelsens förslag till nya och ändrade kostnadsramar.

Objekt	Tidigare medgiven ram		Begärd ny ram eller begärd ändring av tidigare ram	Nu begärd ram	
	definitiv	delram		definitiv	delram
<i>Stockholm</i>					
Medicinskt teoretiska institutionerna		1 000	+ 2 300	3 300	
Icke-laborativa institutioner i Frescati			+ 8 500	8 500	
<i>Linköping</i>					
Universitetsfilialen m. m.		1 700	+ 800		2 500
<i>Växjö</i>					
Universitetsfilialen		300	+ 130		430
<i>Lund</i>					
Farmakologiska institutionen		425	+ 175	600	
Landsarkivet			+ 1 150	1 150	
Icke-laborativa institutioner			+ 500		500
<i>Göteborg</i>					
Institutionen för hygien		500	+ 150	650	
Fysiska institutionen m. m.			+ 2 200	2 200	
<i>Karlstad</i>					
Universitetsfilialen		300	+ 160		460
<i>Umeå</i>					
Matsal		300	+ 250	550	

Tekniska högskolans i Stockholm byggnadskommitté

I följande sammanställning redovisas — i 1 000-tal kr. — kommitténs förslag till nya definitiva kostnadsramar.

Objekt	Begärd ram
Nybyggnad för sektion A m. m.	1 850
Tillbyggnad för sektion L	470

Utrustningsnämnden för universitet och högskolor

Utrustningsnämnden föreslår att den för nämndens verksamhetsområde avsedda anslagsposten för budgetåret 1969/70 beräknas till 45 milj. kr.

Med överlämnande av förslag från LUP-kommittéerna, universitetskanslersäm-
betet och interimsstyrelsen för den medicinska och tekniska utbildnings- och forsk-
ningsorganisationen i Linköping hemställer nämnden vidare om ändring av befint-
liga kostnadsramar eller införande av nya sådana i utrustningsplanen för nästa
budgetår. Nämnden föreslår därutöver, att ramarna för vissa utrustningsobjekt,
som enligt nämnden kan beräknas bli slutförda under budgetåret 1968/69, inte
skall föras upp i planen för nästa budgetår.

I följande sammanställning redovisas — i 1 000-tal kr. — de föreslagna nya och
ändrade kostnadsramarna.

Objekt	Tidigare medgiven ram		Begärd ny ram eller be- gärd ändring av tidigare ram	Nu begärd ram	
	definitiv	delram		definitiv	delram
1	2	3	4	5	6
<i>Stockholm</i>					
Telefonväxel för Frescatiområdet ...		800	+ 200		1 000
Medicinskt teoretiska institutionerna		1 500	+ 5 650	7 150	
Sektion E		750	+ 4 950	5 700	
Sektion A	}	900	+ 1 950	1 850	
Sektion L				1 000	
Centralverkstad vid tekniska högsko- lan		150	+ 205	355	
Telefonväxel vid karolinska institutet		445	+ 20		465
Dramatiska institutet m. m.:					
Inredning			+ 1 600		1 600
Nybyggnader inom Frescatiområdet för icke-laborativa institutioner ...			+ 500		500
Biofysik			+ 600		600
Kemi-hufo m. m.			+ 7 000		7 000
Fluidteknologi			+ 375	375	
Seminarier för huslig utbildning ...			+ 1 600		1 600
<i>Sigtuna</i>					
Riksinstitution		400	+ 240	640	
<i>Uppsala</i>					
Nybyggnader på Artillerifältet, etapp I:					
d) Övrig gemensam utrustning ...		450	+ 200		650
e) Apparatur m. m. för lu		2 000	+ 900		2 900
f) Apparatur m. m. för hufo		2 000	+ 500		2 500
Tandem van de Graaff-accelerator ..	8 000		+ 1 150	9 150	
Hygien		200	+ 250		450
Fysik m. m. (civilingenjörsutbildning m. m.)			+ 1 650		1 650
Telefonväxel (kv. Observatoriet) ...			+ 1 200		1 200
<i>Linköping</i>					
Högre teknisk utbildning och forsk- ning		1 500	+ 1 500		3 000
<i>Lund</i>					
Mikrobiologi		350	+ 150		500
Livsmedelsteknologi m. m.		50	+ 665	715	
Farmakologi		350	+ 1 350	1 700	

	1	2	3	4	5	6
Hygien				+ 400		400
Limnologi				+ 100		100
Marinbiologi				+ 415	415	
<i>Göteborg</i>						
Fysik, viss apparatutrustning m. m. ...		1 200		+ 5 700	6 900	
Sektion S				+ 100		100
<i>Umeå</i>						
Allmän språkvetenskap och fonetik .				+ 200		200
Till Kungl. Maj:ts disposition (budget- året 1967/68)		1 000		— 18	982	
Till Kungl. Maj:ts disposition (budget- året 1969/70)				+ 2 000	2 000	
Till universitetskanslersämbetets dis- position (budgetåret 1969/70)				+12 000	12 000	
Utbyggnad av TV-distributionssystem				+ 2 000		2 000
Oförutsedda mindre förhyrningsobjekt (budgetåret 1969/70)				+ 500	500	

Stockholm

Telefonväxel för Frescatiområdet. I gällande utrustningsplan är uppförd en delram av 800 000 kr. för telefonväxel för Frescatiområdet (jfr prop. 1964:190 s. 43).

En telefonväxel av typ A 344 med 1 000 anknötningar är numera beställd för leverans i februari 1971 till ett nettopris av ca 875 000 kr. sedan återköpsbeloppet för den befintliga växeln dragits av. För linjetagare och huvudledningar beräknas härutöver 31 300 kr. Efter tillägg av tidigare utgifter av ca 75 000 kr. för utbyggnad av den befintliga växeln erfordras ett ramutrymme av ca 980 000 kr. LUP-kommittén föreslår därför att delramen höjs till avrundat 1 milj. kr.

Medicinskt teoretiska institutionerna. Antalet nybörjarplatser i de medicinskt teoretiska ämnena vid karolinska institutet i Stockholm ökade höstterminen 1963 från 168 till 208 per år (jfr prop. 1963:142, SU 112, rskr 264). Lokalerna för dessa ämnen har därefter ökat med ca 1 200 m² till ca 9 500 m² genom att en tillbyggnad uppförts vid fysiologiska institutionen (jfr prop. 1964:190 bil. 6 s. 54). Läsåret 1969/70 skall antalet nybörjarplatser ökas med ytterligare 72 till 280 per år (jfr prop. 1965:141 s. 136, SU 173, rskr 411). För att tillgodose det ökade lokalbehovet till följd härav uppförs, som redovisades i prop. 1968:26 (s. 5 och 10) och 1968:104 (s. 6), en ny laboratoriebyggnad vid institutet om 7 200 m² rumsyta. Kostnaderna för byggnaden, som beräknas vara färdigställd till hösten 1970, uppgår till 17 665 000 kr.

I gällande utrustningsplan är en delram av 1,5 milj. kr. uppförd för de medi-

cinskt teoretiska institutionerna (jfr prop. 1968: 104 s. 45 och 48). Ramen avser såväl tillbyggnaden vid institutionen för fysiologi och medicinsk fysik och övriga befintliga lokaler som den nya laboratoriebyggnaden.

LUP-kommittén har nu lagt fram förslag till definitiv kostnadsram för objektet.

För gemensam utrustning beräknar kommittén sammanlagt 750 000 kr., varav 100 000 kr. för verkstadsutrustning, 140 000 kr. för AV-utrustning, 50 000 kr. för skriv- och stencilcentral, AV-förråd, varumottagning m. m., ca 360 000 kr. för teletekniska anläggningar och 100 000 kr. för flyttningskostnader m. m.

Kommittén tar upp 1,7 milj. kr. för apparatur m. m. för lägre undervisning (lu) och 3,7 milj. kr. för apparatur m. m. för högre undervisning och forskning (hufo) enligt följande.

	lu	hufo
Anatomi	500 000	1 000 000
Histologi	400 000	900 000
Medicinsk kemi	400 000	800 000
Fysiologi och medicinsk fysik	400 000	1 000 000

Vidare har enligt kommittén 1 milj. kr. disponerats för utrustning av den förut nämnda tillbyggnaden. LUP-kommittén föreslår sålunda en definitiv kostnadsram av (750 000 + 1 700 000 + 3 700 000 + 1 000 000 =) 7 150 000 kr. för objektet. Kommittén har därvid inte tagit upp medel för en planerad TV-utrustning för svartvit återgivning som kostnadsberäknats till 500 000 kr. utan förutsätter att kostnaderna härför bestrids från den föreslagna ramen av 2 milj. kr. för utbyggnad av TV-distributionssystem.

Byggnadsstyrelsen föreslår att den i inredningsplanen uppförda delramen av 1 milj. kr., som även den avser såväl befintliga lokaler som nybyggnaden, höjs till 3,3 milj. kr. och betecknas som definitiv.

Sektion E. Av redogörelsen om byggnaden för sektion E m. m. vid tekniska högskolan i Stockholm i prop. 1968: 104 (s. 5) framgår att lokaler i byggnad III som friställts sedan sektionerna M och B flyttat till nybyggnader skall övertas av matematikinstitutionerna och sektion E. Efter ombyggnad övertar sektion E lokaler i byggnadens sydvästra del och får härigenom ett lokaltillskott av ca 4 450 m². Sektionens behov av ökade lokaler hänger bl. a. samman med att intagningen av studerande i första årskursen höstterminen 1964 ökade från 135 till 150 och höstterminen 1969 kommer att öka med ytterligare 20 till 170 (jfr prop. 1965: 141 s. 137, SU 173, rskr 411). Ombyggnaden, som kostnadsberäknats till 6 milj. kr. i prisläget den 1 april 1967 — 6 300 000 kr. i prisläget den 1 april 1968 och inklusive tillhörande försörjningsåtgärder — beräknas bli färdigställd till hösten 1969.

LUP-kommittén föreslår att den i gällande utrustningsplan uppförda delramen av 750 000 kr. höjs till 5,7 milj. kr. och därvid betecknas som definitiv. För gemensam utrustning beräknar kommittén 650 000 kr., varav 258 000 kr. för teletekniska anläggningar, 70 000 kr. för komplettering av vid sektionen befintlig AV-

utrustning, 150 000 kr. för verkstadsutrustning och 170 000 kr. för övrig gemensam utrustning inklusive flyttningkostnader. Kommittén har förutsatt att sektion E i stor utsträckning skall utnyttja högskolans gemensamma centralverkstad som beräknas bli färdigställd till hösten 1969. I utrustningsförslaget för denna verkstad har kommittén beaktat sektion E:s särskilda krav på utrustning.

För apparatur m. m. beräknar kommittén sammanlagt 5 050 000 kr. enligt följande sammanställning.

Teoretisk elektroteknik	300 000
Teletransmissionsteori	700 000
Teletrafiksystem (varav för elautomatik 200 000 kr.)	800 000
Tillämpad elektronik	700 000
Mikrovågsteknik	700 000
Elektrisk mätteknik	700 000
Talöverföring	350 000
Fasta tillståndets elektronik	700 000
Teknisk audiologi	100 000
	5 050 000

För objektet har i gällande inredningsplan förts upp en definitiv kostnadsram av 1,5 milj. kr. (jfr prop. 1969: 2 bil. 6 s. 28, SU 25, rskr 68).

Sektionerna A och L. Den årliga intagningen av studerande ökade vid sektion A vid tekniska högskolan i Stockholm höstterminen 1967 från 72 till 90 och vid sektion L höstterminen 1966 från 56 till 60 samt höstterminen 1967 med ytterligare 10 till 70.

I prop. 1968: 104 (s. 4) lämnades redogörelse för en nybyggnad för sektion A m. m. Därav framgår bl. a. att nybyggnaden, som beräknas vara färdigställd i april 1970, omfattar ca 6 920 m², vilket innebär en ökning av sektionens lokaler med ca 2 700 m². Kostnaden för byggnaden och tillhörande försörjningsåtgärder har beräknats till 14 580 000 kr.

I nämnda proposition (s. 8) redovisades även en tillbyggnad för sektion L. Byggnaden, som beräknas vara färdigställd i december 1969, omfattar 1 144 m² och har kostnadsberäknats till 2 540 000 kr.

I gällande utrustningsplan är för sektionerna A och L uppförd en delram av 900 000 kr. LUP-kommittén föreslår nu att delramen ersätts med en definitiv kostnadsram för var och en av sektionerna. För sektion A föreslår kommittén en kostnadsram av 1 850 000 kr. enligt följande.

Gemensam utrustning	365 000
Byggnadsfunktionslära	300 000
Konstruktionslära (varav för konditioneringsutrustning 610 000)	950 000
Byggnadsakustik	200 000
Övriga institutioner	35 000

För sektion L föreslår kommittén en kostnadsram av 1 milj. kr., varav 200 000 kr. för gemensam utrustning och 800 000 kr. för apparatur m. m.

Tekniska högskolans byggnadskommitté föreslår att i inredningsplanen förs upp definitiva kostnadsramar för nybyggnaden för sektion A m. m. och tillbyggnaden för sektion L av resp. 1 850 000 kr. och 470 000 kr.

Centralverkstaden vid tekniska högskolan. De ombyggnadsarbeten för centralverkstaden i byggnad VI på högskoleområdet för vilka redogörelse lämnades i prop. 1968: 104 (s. 5) beräknas vara avslutade till hösten 1969. Lokalprogrammet för verkstaden omfattar en programyta av 420 m². I gällande utrustningsplan finns uppförd en delram av 150 000 kr. för verkstaden. LUP-kommittén föreslår en definitiv kostnadsram av 355 000 kr. för objektet.

Medel för inredning av verkstadslokalerna har tagits upp under den i gällande inredningsplan uppförda definitiva kostnadsramen Ombyggnad för fysik, centralverkstad m. m. av 450 000 kr. (jfr prop. 1968: 104 s. 34 och 43).

Telefonväxel vid karolinska institutet. I prop. 1968: 104 (s. 34) redogjordes för denna telefonväxel. Därav framgår att den befintliga växeln inom karolinska institutets område avses bli ersatt med en växel av typ A 344 utbyggd med 700 anknötningar. Telefonist- och stativram dimensioneras för en framtida utbyggnad av växeln intill 1 500 anknötningar. Kostnaderna för utbytet beräknades tidigare till 445 000 kr. och numera — sedan televerket avgett offert — till 465 000 kr. LUP-kommittén föreslår därför att den i gällande utrustningsplan uppförda delramen av 445 000 kr. (jfr prop. 1968: 104 s. 45) höjs till detta belopp.

Dramatiska institutet. Objektet har redovisats i prop. 1969: 1 (bil. 10 s. 154). Härav framgår att institutet avses få lokaler i Svenska filminstitutets nybyggnad på Gärdet i Stockholm, vilken beräknas vara färdig hösten 1970. Utrustningsnämnden fick den 8 mars 1968 i uppdrag att inreda och utrusta institutionen. I utrustningsplanen har en delram av 4,5 milj. kr., benämnd *Institution för utbildning av vissa yrkesgrupper inom bl. a. teaterns område* (jfr prop. 1968: 104 s. 31 och 48) varit uppförd. Denna delram har enligt beslut av Kungl. Maj:t den 7 mars 1969 ersatts av en definitiv kostnadsram, benämnd Dramatiska institutet, av 10 milj. kr. (jfr prop. 1969: 1 bil. 10 s. 164 och 169 samt 1969: 2 bil. 6 s. 28, SU 25, rskr 68). Enligt beslutet har vad som tidigare föreskrivits om den nämnda delramen, dvs. den i Kungl. Maj:ts beslut den 6 december 1968 angivna begränsningen av antalet kamerakedjor (jfr prop. 1969: 1 bil. 10 s. 165), upphört att gälla.

Utrustningsnämnden har, vilket likaså nämns i prop. 1969: 1, i avvaktan på att ett definitivt inredningsprogram kan framläggas, föreslagit en delram av 1,6 milj. kr. för inredning av de lokaler som staten hyrt i ifrågavarande nybyggnad.

Icke-laborativa institutioner i Frescati. I det föregående har jag redogjort för nybyggnaderna i Frescati för ifrågavarande institutioner. För

att göra det möjligt att lägga ut vissa beställningar av sådan utrustning som erfordras redan till höstterminen 1970 föreslår LUP-kommittén att en delram av 500 000 kr. för nybyggnaderna förs upp i utrustningsplanen för nästa budgetår.

Byggnadsstyrelsen föreslår att i inredningsplanen förs upp en definitiv kostnadsram av 8,5 milj. kr. Om antalet institutionsbyggnader i enlighet med vad styrelsen föreslagit ökas från fem till sex, bör enligt styrelsen kostnadsramen föras upp med 10 milj. kr. De sex byggnaderna omfattar, som redovisats i det föregående, sammanlagt drygt 40 000 m² rumsyta. Härvid har förutsatts helt ny inredning, direkt anpassad till byggnaderna och deras funktion. För att möjliggöra en ändamålsenlig planering bör enligt styrelsen redan nu en kostnadsram föras upp för hela objektet.

Biofysik. Den 1 juli 1966 inrättades en professur i biofysik vid universitetet i Stockholm (jfr prop. 1965: 81 s. 39). F. n. disponerar ämnet provisoriska utrymmen om ca 350 m² inom den biokemiska avdelningen vid medicinska Nobelinstitutet. LUP-kommittén anser att utrustningsresurser snarast möjligt måste tillföras ämnet. En lösning av utrustningsfrågan kan således inte vänta till dess ämnet får permanenta lokaler. Kommittén föreslår därför att för ämnet en delram av 600 000 kr. förs upp i utrustningsplanen.

Sigtuna

Riksinstitutionen. Redogörelse för nybyggnaden för den nya specialskolenheten (riksinstitutionen) i Sigtuna för normalbegåvade barn med grava talsskador samt hörselskadade barn med beteendestörningar och vissa andra komplikationer lämnades i prop. 1966: 104 (s. 63) och 1967: 1 (bil. 10 s. 402). I den i prop. 1969: 1 (bil. 10 s. 488) under anslaget Byggnadsarbeten vid specialskolan m. m. redovisade investeringsplanen har en kostnadsram av 5 785 000 kr. tagits upp för objektet. Av planen framgår också att nybyggnaden beräknas bli färdigställd i juni 1969. Som framgår av nämnda proposition (bil. 10 s. 211) föreslås skolenheten få resurser så att kapaciteten kan utnyttjas till fullo redan budgetåret 1969/70.

I gällande inredningsplan är uppförd en definitiv kostnadsram av 600 000 kr. för objektet (jfr prop. 1967: 104 s. 37). I utrustningsplanen är en delram av 400 000 kr. uppförd (jfr prop. 1968: 104 s. 35 och 45).

I samråd med skolöverstyrelsen har utrustningsnämnden nu gjort en slutlig utrustningsplanering för riksinstitutionen. Nämnden föreslår att den gällande delramen av 400 000 kr. ersätts med en definitiv ram av 640 000 kr.

Uppsala

Nybyggnader på Artillerifältet, etapp I. Redogörelse för dessa nybyggnader lämnades senast i prop. 1968: 104 (s. 8). Nybyggnaderna planeras för att tillgodose lokalbehoven för de medicinskt teoretiska ämnena i vilka antalet nybörjarplatser ökade läsåret 1966/67 med 20 till 110 per år och läsåret

1967/68 med ytterligare 86 till 196. Planeringen sker vidare med hänsyn till att den farmaceutiska fakulteten skall flyttas över till Uppsala. Intagningskapaciteten vid fakulteten skall därvid ökas från 80 till 120 platser per år.

Som redovisades i prop. 1967: 1 (bil. 10 s. 264) och 1967: 104 (s. 6) avses lokaler för ämnena biokemi och mikrobiologi vid matematisk-naturvetenskapliga fakulteten bli förlagda i direkt anslutning till de planerade lokalerna för samma ämnen vid de medicinska och farmaceutiska fakulteterna. Vidare är avsikten att särskilda lokaler för serviceverksamhet inom det separationstekniska området för hela landets behov skall inrymmas i nybyggnaderna.

Etapp I omfattar ca 13 300 m² rumsyta och har kostnadsberäknats till 29 885 000 kr. I gällande inredningsplan finns för etappen uppförd en delram av 4 milj. kr. I följande sammanställning redovisas de i gällande utrustningsplan uppförda delramarna för objektet (jfr prop. 1968: 104 s. 35 och 46) samt de av LUP-kommittén föreslagna höjningarna.

Telefonväxel	135 000	
Verkstad	450 000	
Djurhus	500 000	
Övrig gemensam utrustning	450 000	+ 200 000
Apparatur m. m. för lu	2 000 000	+ 900 000
Apparatur m. m. för hufo	2 000 000	+ 500 000
	5 535 000	1 600 000

Under delramen övrig gemensam utrustning har kommittén tagit upp kostnader för utrustning i gemensamma föreläsningssalar och seminarierum, för teletekniska anläggningar samt för konsulter, flyttningar m. m. Kommittén föreslår att delramen höjs med 200 000 kr. för att ställa resurser till förfogande för utrustning av vissa gemensamma administrationslokaler, isotoprum, fotolaboratorier, bibliotekslokaler m. m.

För utrustning av lokalerna för grundutbildning (lu) beräknar kommittén — avrundat — sammanlagt 2,9 milj. kr., varav 2,1 milj. kr. för ämnena anatomi, histologi, medicinsk kemi, fysiologi och medicinsk fysik samt farmakologi. Vidare beräknar kommittén 140 000 kr. för ämnet biokemi vid farmaceutiska fakulteten, 200 000 kr. för ämnet mikrobiologi vid matematisk-naturvetenskapliga fakulteten och 572 000 kr. för blandad medicinsk och farmaceutisk-kemisk utbildning (jfr prop. 1968: 1 bil. 10 s. 235 och 243).

Kommittén beräknar utrustningsresurser för högre utbildning och forskning till ett belopp av ca 300 000 kr. för anatomi, histologi och medicinsk kemi samt till ett belopp av 2,2 milj. kr. för fysiologi och medicinsk fysik samt farmakologi.

Tandem van de Graaff-accelerator. Redogörelse för detta utrustningsobjekt lämnades i prop. 1965: 40 (s. 30 och 60, SU 107, rskr 297) och 1966: 104 (s. 37 och 59). Verksamheten vid Tandem van de Graaff-acceleratorn

avses få lokaler om ca 1 480 m² rumsyta i nybyggnaden för fysiska institutionen m. m., som beräknas bli färdigställd i september 1970 (jfr prop. 1968: 104 s. 9).

LUP-kommittén föreslår att den i utrustningsplanen uppförda definitiva kostnadsramen av 8 milj. kr. höjs till 9 150 000 kr. Kommittén beräknar därvid 5 710 000 kr. för själva acceleratoren med analysmagnet och energistabiliserings-system, 1 985 000 kr. för kringutrustning till acceleratoren, 100 000 kr. för transport m. m., 370 000 kr. för installationskostnader, 710 000 kr. för basutrustning för forskning och 275 000 kr. för utrustning av skrivrum och tre laboratorier — om 455 m² i lokaler ovan jord för gästforskare.

LUP-kommittén understryker i sammanhanget att kostnaden för utrustningen helt naturligt ökat i förhållande till det ursprungliga förslaget sedan acceleratoren från att endast vara avsedd för den i Uppsala bedrivna forskningen ändrats till att få karaktären av en för samtliga universitet och högskolor gemensam anläggning (jfr prop. 1965: 40, s. 61).

H y g i e n. Den 1 juli 1968 inrättades en professur i hygien vid universitetet i Uppsala (jfr prop. 1966: 1 bil. 10 s. 408 och 1968: 1 bil. 10 s. 265). Undervisningen i ämnet har tidigare meddelats inom institutionen för medicinsk mikrobiologi. LUP-kommittén är inte beredd att ta slutlig ställning till ämnets utrustningsbehov innan lokalfrågan lösts. I gällande utrustningsplan är uppförd en delram av 200 000 kr. för hygien. Kommittén föreslår nu att delramen höjs till 450 000 kr. och fortfarande betecknas som delram.

F y s i s k a i n s t i t u t i o n e n. Som framgår av redogörelsen för nybyggnaden för fysiska institutionen m. m. i prop. 1968: 104 (s. 9) får fysiska institutionen, som nu disponerar ca 8 100 m² nettoyta (jfr SOU 1965: 12 s. 631), genom nybyggnaden ett lokaltillskott om ca 3 500 m² rumsyta. Till nybyggnaden skall vidare förläggas den Tandem van de Graaff-accelerator för vilken jag nyss redogjort och vissa utrymmen som behövs i anslutning till acceleratoren. I gällande inredningsplan är uppförd en definitiv kostnadsram av 1,2 milj. kr. för nybyggnaden (jfr prop. 1968: 104 s. 43).

Antalet utbildningsplatser för två betyg i examensämnet fysik vid matematisk-naturvetenskapliga fakulteten vid universitetet skall vara 240 enligt den av statsmakterna antagna utgångspunkten för planeringen för de spärrade naturvetenskapliga ämnena (jfr prop. 1965: 141 s. 43 och 140, SU 173, rskr 411). Vid universitetet i Uppsala bedrivs vidare sedan 1962 civilingenjörsutbildning med en intagning av 30 studerande årligen. Läsåret 1968/69 började vid universitetet sådan utbildning i enlighet med de riktlinjer som beslutats av riksdagen i anledning av prop. 1965: 141 (s. 139, SU 173, rskr 411) och med 60 utbildningsplatser per år.

Kungl. Maj:t har, som redovisades i prop. 1969: 1 (bil. 10 s. 325), uppdragit åt universitetskanslersämbetet att utreda frågan om anordnande av teknisk utbildning — motsvarande de ämnesteoretiska delarna av nuvarande utbildning för teknisk magisterexamen — inom ramen för en fastare organisation av utbild-

ningen vid de filosofiska fakulteterna. I avvaktan på ställningstagande till hörande frågor kommer den tidigare planerade utbildningen för teknisk magisterexamen (jfr prop. 1968: 1 bil. 10 s. 287) inte att anordnas i Uppsala.

LUP-kommittén föreslår att en delram av 1 650 000 kr. benämnd Fysik m. m. (civilingenjörsutbildning m. m.) förs upp i utrustningsplanen för nästa budgetår. Av nämnda belopp avser 650 000 kr. utrustning för de två första årskursernas undervisning i fysik, 500 000 kr. basutrustning för utbildningslokalerna i nybyggnaden, varav för telefoner m. m. 135 000 kr., och 500 000 kr. laborationsutrustning som behövs för den nya civilingenjörsutbildningens tredje årskurs, vilken påbörjas höstterminen 1970.

Lund

Mikrobiologi. Vid universitetet i Lund inrättades den 1 juli 1966 en till den matematisk-naturvetenskapliga fakulteten knuten professur i ämnet mikrobiologi. Som framgår av redogörelserna i prop. 1967: 155 (bil. 6 s. 37) och 1968: 104 (s. 37) för detta utrustningsobjekt har ämnets lokalbehov provisoriskt tillgodosetts i lokaler som tidigare disponerats av institutionen för medicinsk mikrobiologi.

LUP-kommittén föreslår att den i utrustningsplanen uppförda delramen av 350 000 kr. höjs till 500 000 kr. I avvaktan på lokalfrågans slutliga lösning bör enligt kommittén ramen fortfarande betecknas som delram.

Livsmedelsteknologi. Enligt statsmakternas beslut i anledning av prop. 1964: 123 (SU 111, rskr 249) har en livsmedelsteknisk studieinriktning tillkommit vid sektion K. Vidare har verksamheten vid Alnarpsinstitutets mejeriavdelning och statens mejeriförsök överförs till tekniska högskolan (jfr prop. 1967: 1 bil. 10 s. 274). I utrustningsplanen finns uppförd en delram av 50 000 kr. för livsmedelsteknologi. LUP-kommittén föreslår att delramen ersätts med en definitiv ram av 715 000 kr. Av den föreslagna ramen avser 485 000 kr. utrustning för undervisning och forskning i livsmedelsteknologi och 230 000 kr. för den till civilingenjörsutbildningen hörande kursundervisningen i biokemi.

Farmakologi. Intagningen till läkarutbildningen vid universitetet i Lund har enligt statsmakternas beslut (prop. 1963: 142, SU 112, rskr 264) fr. o. m. höstterminen 1965 ökat från 120 till 190 studerande per år. Detta innebär att utbildningskapaciteten i ämnet farmakologi fr. o. m. vårterminen 1968 ökat till 180 platser per år.

I prop. 1968: 104 (s. 12) redogjordes för ombyggnaden av en äldre institutionsbyggnad vid Sölvegatan, i vilken byggnad farmakologiska institutionen disponerat lokaler om ca 1 100 m² nettoyta. Efter ombyggnaden, för vilken en kostnadsram av 3 245 000 kr. i det föregående tagits upp i investeringsplanen, beräknas institutionen få en sammanlagd rumsyta av ca 2 750 m².

LUP-kommittén föreslår att den i gällande utrustningsplan upptagna delramen

av 350 000 kr. för farmakologi (jfr prop. 1967: 155 bil. 6 s. 38) höjs till 1,7 milj. kr. Vid bedömningen av de utrustningsresurser som bör ställas till förfogande har kommittén gjort jämförelse med likartade utrustningsobjekt vid andra läroanstalter. Kommittén har bl. a. beräknat 240 000 kr. för ett elektronmikroskop som avses bli placerat på zoologiska institutionen i ett planerat, för flera institutioner gemensamt laboratorium för elektronmikroskopi.

Byggnadsstyrelsen föreslår att den i inredningsplanen uppförda delramen av 425 000 kr. höjs till 600 000 kr. och därefter betecknas som definitiv.

H y g i e n. Institutionen är f. n. inrymd i provisoriska lokaler om ca 400 m² bruttoyta i en byggnad vid Magle stora kyrkogata. Enligt LUP-kommittén är dessa lokaler mindre ändamålsenliga och otillräckliga, varför kommittén funnit att institutionen bör få lokaler i en planerad nybyggnad. Då institutionens utrustning för bl. a. den laborativa undervisningen enligt kommittén f. n. är bristfällig bör dock en upprustning ske redan innan nya lokaler kan ställas till förfogande. Kommittén föreslår att en delram av 400 000 kr. förs upp i utrustningsplanen.

L a n d s a r k i v e t. Som redovisades i prop. 1968: 33 (s. 3) skall landsarkivets nuvarande byggnader i Lund byggas om och en flygelbyggnad föras upp i anslutning till dessa. För om- och tillbyggnaden, som beräknas bli färdigställd under våren 1970, har tagits upp en kostnadsram av 3 460 000 kr. (jfr prop. 1969: 1 bil. 10 s. 485).

Tillbyggnaden kommer enligt byggnadsstyrelsen att kunna inrymma ca 18 000 hyllmeter om tätpackningssystem tillämpas i samtliga arkivutrymmen. Det har emellertid ansetts lämpligt att förse halva ytan i andra våningen med fasta hyllställ. Den kapacitet som erhålls utgör därvid ca 16 800 hyllmeter, varav drygt 15 000 utgörs av rörliga hyllor. Kostnaderna för arkivhyllorna beräknar styrelsen till 725 000 kr. Vidare tar styrelsen upp 175 000 kr. för belyningsarmatur och 250 000 kr. för inredning av tjänsterum, bibliotek, forskarutrymmen m. m., för vilka ändamål utökade lokaler kommer att disponeras. Styrelsen föreslår sålunda att en definitiv kostnadsram av 1 150 000 kr. förs upp i inredningsplanen för detta objekt.

På Kungl. Maj:ts uppdrag har byggnadsstyrelsen undersökt möjligheterna att övergångsvis tillgodose vissa andra lokalbehov i tillbyggnaden. Styrelsen har den 16 september 1968 angett att ca 2 000 hyllmeter i tillbyggnaden t. v. kan ställas till förfogande för universitetet och högskolorna i Lund.

Göteborg

N y b y g g n a d f ö r i n s t i t u t i o n e n f ö r h y g i e n m. m. Inom medicinarområdet uppförs en nybyggnad för institutionen för hygien m. m. som beräknas vara färdigställd hösten 1969 (jfr prop. 1968: 26 s. 3 och 1968: 104 s. 15). Kostnaden för nybyggnaden, som omfattar ca 1 600 m² nettoyta för nämnda

institution och ca 300 m² nettoyta för nordiska hälsovårdshögskolan, uppgår till 5,2 milj. kr.

För institutionen är en kostnadsram av 500 000 kr. uppförd i gällande utrustningsplan (jfr prop. 1968: 104 s. 39 och 47). Chefen för socialdepartementet har i prop. 1969: 1 (bil. 7 s. 145) beräknat 75 000 kr. för hälsovårdshögskolans behov av utrustning.

I gällande inredningsplan är uppförd en delram av 500 000 kr. för institutionen för hygien. Som redovisades i prop. 1969: 1 (bil. 7 s. 145) har Kungl. Maj:t den 4 oktober 1968 medgett att byggnadsstyrelsen tar i anspråk 75 000 kr. inom nämnda ram för inredning av de nya lokalerna för hälsovårdshögskolan. Styrelsen beräknar kostnaden för inredning av nybyggnaden, inkl. hälsovårdshögskolans lokaler, till 725 000 kr.

Fysiska institutionen m. m. I det föregående har jag redogjort för nybyggnaden för fysiska institutionen m. m. För objektet är i gällande utrustningsplan uppförd en delram av 1,2 milj. kr. benämnd Fysik, viss apparatutrustning (jfr prop. 1964: 1 bil. 10 s. 550 och 1965:1 bil. 10 s. 604 och 627). Dåvarande departementschefen uttalade i prop. 1966: 104 (s. 60) att planeringen av ifrågavarande nybyggnad borde bedrivas med utgångspunkt i att utrustningsresurser om sammanlagt 6 milj. kr., inkl. det nämnda beloppet av 1,2 milj. kr., kunde komma att ställas till förfogande.

LUP-kommittén upptar — efter uppräknig av nämnda belopp av 6 milj. kr., med anledning av inträffade kostnadsstegringar m. m. — ett avrundat belopp av 6,4 milj. kr., varav för teletekniska anläggningar 186 000 kr. och för verkstadsutrustning 900 000 kr. Vidare beräknar kommittén 155 000 kr. för teoretisk fysik, 300 000 kr. för grundutrustning för lokaler om sammanlagt 550 m² som avses för allmänna forskarlaboratorier för bl. a. forskning i samarbete med näringslivet. För utrustning av undervisningslokalerna upptar kommittén slutligen resurser i huvudsak för AV-utrustning för 45 000 kr. LUP-kommittén föreslår sålunda en definitiv kostnadsram av (6 400 000 + 155 000 + 300 000 + 45 000 =) 6,9 milj. kr.

Byggnadsstyrelsen föreslår en definitiv kostnadsram av 2,2 milj. kr. för inredning av nybyggnaden.

Umeå

M a t s a l. I prop. 1968: 104 (s. 18) lämnades en redogörelse för nybyggnaden för matsal m. m., vilken beräknas bli färdigställd i februari 1970. För nybyggnaden, som omfattar 2 665 m² rumsyta, har förts upp en kostnadsram av 6 960 000 kr. i investeringsplanen.

Byggnadsstyrelsen föreslår att den i gällande inredningsplan (jfr prop. 1968: 104 s. 44) uppförda delramen av 300 000 kr. höjs till 550 000 kr. I sistnämnda belopp ingår inte kostnader för inredning i butiker m. m. Då beslut numera fattats om att ett kårhus skall uppföras, har styrelsen utgått ifrån att de utrymmen av 360 m² i matsalbyggnaden som tidigare avsetts för kårlokaler (jfr prop. 1968: 104) skall tillföras matsalen.

Till universitetskanslersämbetets disposition

I utrustningsplanen för budgetåret 1968/69 har förts upp en kostnadsram av 5 milj. kr., benämnd Till universitetskanslersämbetets disposition (jfr prop. 1968: 104 s. 48). Ramen är i första hand avsedd för återanskaffning av inredning och utrustning. Inom ramen bör också — enligt vad jag anförde i prop. 1968: 1 (bil. 10 s. 301) — bestridas utgifter för inköp av utrustning i samband med att t. ex. studieplaner ändras och för upprustning av engångsnatur med lättare tekniska hjälpmedel.

Universitetskanslersämbetet och samarbetsnämnden för LUP-kommittéerna föreslår i samråd att nämnda ram höjs till 12 milj. kr. Härav avses 900 000 kr. för lättare tekniska hjälpmedel, språklaboratorier m. m. Ämbetet och nämnden framhåller att inkomna framställningar avseende ifrågavarande ram demonstrerar ett uppdämt behov som motiverar en betydande resursförstärkning för budgetåret 1969/70.

Kostnadsramar för oförutsedda ändamål

Sedan budgetåret 1966/67 har i inrednings- och utrustningsplanerna förts upp kostnadsramar Till Kungl. Maj:ts disposition (jfr prop. 1966: 104 s. 61) för oförutsedda inrednings- och utrustningsbehov samt för mindre objekt för vilka särskilda ramar inte förts upp i inrednings- och utrustningsplanerna. I inredningsplanen har för varje budgetår förts upp en ram av 2 milj. kr. För budgetåret 1966/67 och 1967/68 fördes motsvarande ramar upp med 1 milj. kr. i utrustningsplanen. För innevarande budgetår är även ramen för utrustning uppförd med ett belopp av 2 milj. kr. *Samarbetsnämnden för LUP-kommittéerna*, som finner att dessa utrustningsramar väl tjänat sitt syfte, föreslår för nästa budgetår en ram av 2 milj. kr. Vidare föreslår nämnden att en ny definitiv kostnadsram av 500 000 kr. för oförutsedda mindre förhyrningsobjekt förs upp i utrustningsplanen.

Utbyggnad av TV-distributionssystem

Enligt överenskommelse med TRU-kommittén (kommittén för TV och radio i utbildningen) skall universitetskanslersämbetet svara för anskaffningen av sådana distributionsnät vid läroanstalterna att planlagd försöksverksamhet kan genomföras. För verksamheten under budgetåret 1967/68 och 1968/69 har medel beviljats ur anslaget Pedagogiskt utvecklingsarbete m. m. vid universitet och högskolor. Två försöksnät har byggts ut, ett vid tekniska högskolan i Stockholm och ett vid universitetet i Uppsala. För utbyggnad av TV-distributionssystem föreslår kanslersämbetet att en delram av 2 milj. kr. förs upp i utrustningsplanen.

Föredraganden

Med utgångspunkt i de förslag till kostnadsramar för inredning och utrustning som jag redogjort för i det föregående har jag gjort upp följande förslag till inrednings- och utrustningsplaner.

Inredningsplan

(1 000-tal kr.)

Objekt	Förordad ram eller förordad ändring av tidigare ram	Kostnadsram			Medelsför- brukning t. o. m. 30/6 1968
		definitiv ram	del- ram	art ¹	
1	2	3	4	5	6
<i>Stockholm</i>					
Om- och tillbyggnad för farmakologi		700		1	662
Medicinskt teoretiska institutionerna	+1 800		2 800	2 b	506
Nybyggnad för sektion M		2 250		1	2 103
Ombyggnad för sektion K		180		1	149
Nybyggnad för sektion B		2 500		1	2 443
Nybyggnad av simhallsanläggning vid gymnastik- o. idrottshögskolan		195		1	144
Riksarkivet		1 375		1	221
Om- och tillbyggnad för försvarsmedi- cinsk forskning m. m.		300		1	
Ombyggnad för sektion B		360		1	168
Lokaler i kv. Blåstern för tandläkar- utbildning		350		1	29
Ombyggnad för fysik, centralverkstad m. m.		450		1	
Nybyggnad av bokmagasin för Kungl. biblioteket			650	1	
Ombyggnad för sektion E m. m.		1 500		1	
Sektionerna A, L och V	+2 000		2 000	3	
Icke-laborativa institutioner vid uni- versitetet	+4 000		4 000	3	
<i>Sigtuna</i>					
Riksinstitution		600		1	
<i>Uppsala</i>					
Universitetsbiblioteket		2 900		1	1 102
Nybyggnader på Artillerifältet, etapp I			4 000	1	268
Nybyggnad för fysiska institutionen m. m.		1 200		1	
<i>Linköping</i>					
Teknisk utbildning och forskning samt universitetsfilialen	+ 800		2 500	2 b	189
<i>Växjö</i>					
Universitetsfilialen	+ 30		330	2 b	159
<i>Lund</i>					
Radiofysik		280		1	192
Fysiologi och medicinsk fysik		325		1	269
Bakteriologi m. m.		900		1	1 096
Kemiska institutionen		8 250		1	5 620
Nybyggnad för sektion M		2 225		1	2 042
Nybyggnad för sektion A		1 200		1	1 049
Nybyggnad för sektion V		2 100		1	1 998
Farmakologiska institutionen	+ 175	600		2 b	
Landsarkivet	+1 150	1 150		3	

	1	2	3	4	5	6
<i>Göteborg</i>						
Tillbyggnad för anatomi m. m.			350		1	300
Nybyggnad för odontologisk fakultet			6 000		1	1 759
Nybyggnad för sektion V			3 600		1	1 540
Nybyggnad för sektion A m. m.			2 000		1	651
Seminarier för huslig utbildning			1 075		1	759
Ny- och ombyggnad för sektion M			2 600		1	1 044
Nybyggnad för botaniska institutionen			1 400		1	120
Nybyggnad för zoologiska institutio- nen			1 500		1	272
Nybyggnad för institutionen för hy- gien m. m.	+ 160	660			2 b	
Forskningslaboratorium inom medi- cinarområdet			500		1	
Fysiska institutionen m. m.	+1 700			1 700	3	
<i>Karlstad</i>						
Universitetsfilialen	+ 60			360	2 b	170
<i>Örebro</i>						
Universitetsfilialen m. m.				350	1	33
<i>Umeå</i>						
Nybyggnad för anatomi och histologi			1 450		1	1 381
Lu-blocket			2 325		1	2 124
Nybyggnad för kemi-hufo			2 100		1	1 973
Nybyggnader för zoologi m. m. -hufo			2 900		1	649
Samhällsvetenskap m. m.			2 600		1	2 129
Universitetsbiblioteket			1 500		1	382
Administration m. m.			250		1	80
Matsal	+ 250	550			2 b	
<i>Till Kungl. Maj:ts disposition</i> (budgetåret 1966/67)			1 893		1	1 483
<i>Till Kungl. Maj:ts disposition</i> (budgetåret 1967/68)	— 869	1 131			2 a	521
<i>Till Kungl. Maj:ts disposition</i> (budgetåret 1968/69)		2 000			1	
<i>Till Kungl. Maj:ts disposition</i> (budgetåret 1969/70)	+2 000	2 000			3	
	+13 256		72 274	18 690		37 779
			90 964			

¹Art av kostnadsram för resp. objekt:

1. Av statsmakterna redan godtagen kostnadsram.
- 2 a. Förslag till ändrad kostnadsram (tidigare fastställd som definitiv).
- 2 b. Förslag till ändrad kostnadsram (tidigare fastställd som delram).
3. Förslag till ny kostnadsram.

Utrustningsplan

(1 000-tal kr.)

Objekt	Förordad ram eller förordad ändring av tidigare ram	Kostnadsram			Medelsför- brukning t. o. m. 30/6 1968
		defini- tiv ram	del- ram	art ¹	
1	2	3	4	5	6
<i>Stockholm</i>					
Telefonväxel för Frescatiområdet ..	+ 200		1 000	2 b	76
Medicinskt teoretiska institutionerna	+3 500		5 000	2 b	971
Regleringsteknik		420		1	270
Sektion M		7 500		1	5 961
Sektion E	+2 650	3 400		2 b	127
Reaktorfysik		375		1	303
Nybyggnad för sektion B		8 000		1	2 613
Ombyggnad för sektion B		800		1	600
Sektion A, L och V	+ 900		1 800	2 b	216
Telefonväxel vid tekniska högskolan			155	1	59
Riksarkivet:					
Flyttningskostnader		1 500		1	3 451
Urustning m. m.		3 800		1	
Kungl. biblioteket			750	1	666
Lokaler i kv. Blåstern för tandläkarut- bildning		500		1	
Sektion F		170		1	
Fasta tillståndets fysik		200		1	
Centralverkstad vid tekniska högsko- lan	+ 205	355		2 b	
Telefonväxel vid karolinska institutet	+ 20		465	2 b	
Dramatiska institutet m. m.:					
Inredning	+1 000		1 000	3	
Urustning		10 000		1	
Icke-laborativa institutioner vid uni- versitetet	+ 600		600	3	
Biofysik	+ 450		450	3	
<i>Sigtuna</i>					
Riksinstitution	+ 240	640		2 b	
<i>Uppsala</i>					
Universitetsbiblioteket		850		1	203
Nybyggnader på Artillerifältet, etapp I:					
a) Telefonväxel			135	1	
b) Verkstad			450	1	35
c) Djurhus			500	1	4
d) Övrig gemensam utrustning ..	+ 100		550	2 b	81
e) Apparatur m. m. för lu	+ 600		2 600	2 b	721
f) Apparatur m. m. för hufu	+ 400		2 400	2 b	324
Tandem van de Graaff-accelerator ..	+ 700	8 700		2 a	5 417
Hygien	+ 250		450	2 b	
Fysiska institutionen	+1 000		1 000	3	
<i>Linköping</i>					
Teknisk utbildning och forskning samt universitetsfilialen	+1 500		4 000	2 b	224

	1	2	3	4	5	6
<i>Växjö</i>						
Universitetsfilialen				320	1	224
<i>Lund</i>						
Zoofysiologi			1 300		1	858
Bakteriologi m. m.			2 150		1	1 326
Kemiska institutionen	+ 450	23 500			2 a	11 233
Telefonväxel				875	1	553
Viss allmän utrustning				850	1	849
Sektion F			6 800		1	5 131
Sektion E			7 000		1	4 907
Sektion M			9 000		1	5 741
Sektion A			1 350		1	883
Sektion V			6 000		1	3 333
Mikrobiologi	+ 100			450	2 b	257
Farmakologi	+1 050	1 400			2 b	467
Hygien	+ 250			250	3	
<i>Göteborg</i>						
Tjärnö marinzoologiska fältstation m. m.			150		1	41
Preklinisk utbildning m. m.			1 900		1	612
Nybyggnad för odontologisk fakultet			18 000		1	1 438
Telefonväxel för humanistiska fakul- teten m. m.				190	1	143
Fysiska institutionen m. m.	+5 700	6 900			2 b	862
Atomenergi				750	1	714
Fysikalisk kemi (undervisningsutrust- ning)			710		1	432
Kemi (forskning m. m.)			6 500		1	5 429
Kemisk apparatteknik			2 210		1	2 968
Värmeteknik och maskinlära			1 280		1	
Ny- och ombyggnad för sektion M. .			7 000		1	724
Sektion V			7 500		1	1 564
Sektion A			1 000		1	31
Telefonväxel vid Chalmers tekniska högskola				520	1	442
Seminarier för huslig utbildning		1 015			2 b	765
Botaniska institutionen		2 500			1	48
Zoologiska institutionen		1 750			1	80
Telefonväxel för medicinarområdet ..				165	1	123
Matematik och informationsbehand- ling			330		1	64
Sektion E			300		1	
Hygien			500		1	
Forskningslaboratorium inom medici- narområdet			750		1	
<i>Karlstad</i>						
Universitetsfilialen				320	1	255
<i>Örebro</i>						
Undervisningsutrustning för fysik ...				500	1	7
Icke-laborativa ämnen m. m.				550	1	341
<i>Umeå</i>						
Mikrobiologi m. m.			2 100		1	1 328
Farmakologi			1 445		1	889

1	2	3	4	5	6
Hygien		600		1	171
Byggnad 6 (inredning)		1 465		1	848
Universitetsbiblioteket		615		1	458
Administration m. m.		305		1	
Anatomi och histologi		3 800		1	3 059
Odontologisk utbildning m. m.		4 350		1	4 124
Undervisningspaviljonger:					
Allmän utrustning		640		1	632
Undervisningsutrustning (fysik- ämnen)		1 110		1	1 082
Fysik (forskning m. m.)			630	1	170
Lu-blocket		5 250		1	4 480
Kemi-hufo		5 800		1	4 409
Zoologi m. m.-hufo		5 450		1	2 356
Radiofysik			250	1	239
Pedagogik			35	1	34
Geografi		275		1	170
Telefonväxel			650	1	467
Samhällsvetenskap m. m.			1 300	1	479
Psykologi		500		1	342
<i>Lärarhögskolorna</i>					
Intern television m. m.	+ 150		750	2 b	
Inlärningsstudior			600	1	
AV- och laboratoriemateriel m. m.	+1 100		2 400	2 b	
<i>Vissa utredningskostnader</i>		250		1	20
<i>Till Kungl. Maj:ts disposition</i> (budget- året 1967/68)	— 18	982		2 a	480
<i>Till Kungl. Maj:ts disposition</i> (budget- året 1968/69)		2 000		1	
<i>Till Kungl. Maj:ts disposition</i> (budget- året 1969/70)	+2 000	2 000		3	
<i>Till universitetskanslersämbetets dis- position</i> (budgetåret 1968/69)		5 000		1	
<i>Till universitetskanslersämbetets dis- position</i> (budgetåret 1969/70)	+10 000	10 000		3	
	+35 097	219 942	35 660		101 404
		255 602			

¹Art av kostnadsram för resp. objekt:

1. Av statsmakterna redan godtagen kostnadsram.
- 2 a. Förslag till ändrad kostnadsram (tidigare fastställd som definitiv).
- 2 b. Förslag till ändrad kostnadsram (tidigare fastställd som delram).
3. Förslag till ny kostnadsram.

I prop. 1969: 1 (bil. 10 s. 418) anmälde jag under anslaget Seminarierna för huslig utbildning: Materiel m. m. att skolöverstyrelsen i särskild framställning hemställt om en medelsanvisning av 2,4 milj. kr. för planerade nya lokaler för seminariet för huslig utbildning i Stockholm. Beredningen av seminariets lokalfråga är emellertid ännu inte avslutad. Jag har därför inte funnit det möjligt att nu lägga fram förslag om inredning och utrustning för seminariet. Kostnadsramarna för lärarhögskolorna och för seminariet för huslig utbildning i Göteborg har jag tagit upp i enlighet med vad jag anförde i prop. 1969: 1 (bil. 10 s. 406 och 418).

I gällande utrustningsplan är uppförd en kostnadsram Till universitetskanslersämbetets disposition av 5 milj. kr. Ramen är i första hand avsedd för återanskaffning av inredning och utrustning. Även utgifter för inköp av utrustning i samband med att t. ex. studieplaner ändras och för upprustning av engångsnatur med lättare tekniska hjälpmedel skall bestridas med anlitande av denna ram (jfr prop. 1967: 1 bil. 10 s. 290 och 1968: 1 bil. 10 s. 301).

För nästa budgetår har jag i förslaget till utrustningsplan tagit upp en ram Till universitetskanslersämbetets disposition av 10 milj. kr., vilket innebär en fördubbling i förhållande till det belopp som för innevarande budgetår ställts till ämbetets förfogande för dessa ändamål. Ramen avser i första hand att möjliggöra en planmässig upprustning och komplettering av inredning och utrustning vid sådana institutioner där särskilda behov föreligger. Vidare bör ramen kunna användas för att tillgodose vissa av de ändamål för vilka särskilda kostnadsramar föreslagits och för vilka jag inte fört upp någon ram i mitt förslag till utrustningsplan. Detta gäller bl. a. den föreslagna ramen för marinbiologi i Lund. Ramen bör också kunna disponeras för att tillgodose oförutsedda anskaffningsbehov som uppstår under löpande budgetår.

Vid min beräkning av ramen har jag även tagit hänsyn till behovet av medel för inköp av utrustning som föranleds av ändrade studieplaner. Jag har därvid särskilt beaktat att förslagen i prop. 1969: 4 om en ändrad organisation av utbildningen vid de filosofiska fakulteterna medför att medelsbehoven för sådana ändamål blir särskilt stora under de närmaste budgetåren. Även de förändringar av undervisningsmetoderna som hänger samman med den pedagogiska utvecklingen och som leder till ett ökat utnyttjande av tekniska hjälpmedel i utbildningen motiverar en ökning av ramen av den storlek som jag föreslagit. Jag har därvid tagit hänsyn till att TRU-kommitténs produktion av TV-program (jfr prop. 1969: 1 bil. 10 s. 435) medför behov av särskilda distributionsnät vid läroanstalterna.

Liksom för innevarande budgetår har jag i såväl inrednings- som utrustningsplanen för nästa budgetår tagit upp en kostnadsram Till Kungl. Maj:ts disposition av 2 milj. kr. Vidare räknar jag med att 500 000 kr. för nästa budgetår bör stå till Kungl. Maj:ts disposition under en särskild anslagspost.

I inrednings- och utrustningsplanerna har jag tagit upp kostnadsramar av sammanlagt $(90\,964\,000 + 255\,602\,000 =)$ 346 566 000 kr. Med anlitande av dessa ramar har vid utgången av budgetåret 1967/68 betalats ut $(37\,779\,000 + 101\,404\,000 =)$ 139 183 000 kr. Vid utgången av budgetåret 1967/68 utgjorde

behållningen på de anslagsposter som byggnadsstyrelsen och tekniska högskolans i Stockholm byggnadskommitté samt utrustningsnämnden disponerar sammanlagt 4 095 000 kr. För innevarande budgetår har 54,9 milj. kr. ställts till dessa myndigheters förfogande. För nästa budgetår räknar jag med att sammanlagt 60 milj. kr. bör anvisas, varav — som nämnts — 500 000 kr. till Kungl. Maj:ts disposition. De föreslagna planerna innebär sålunda att nämnda myndigheter skall kunna beställa inredning och utrustning för sammanlagt (346 566 000 — 139 183 000 — 4 095 000 — 54 900 000 — 59 500 000 =) 88 888 000 kr. att betalas tidigast under budgetåret 1970/71.

Erfarenheten visar att det är förenat med betydande svårigheter att beräkna medelsförbrukningen under förevarande anslag. Om verksamheten emellertid skulle få en större omfattning än som f. n. kan förutses, torde de ytterligare medel som behövs få begäras på tilläggsstat till riksstaten för nästa budgetår.

Jag hemställer att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Inredning och utrustning av lokaler vid universitet, högskolor m. m.* för budgetåret 1969/70 under åttonde huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 60 000 000 kr.

Lånefonden för studentkårlokaler

1967/68 Utgift	3 000 000	Reservation	8 400 000
1968/69 Anslag	2 000 000			
1969/70 Förslag	7 000 000			

Anslagsförslag m. m.

Denna fond tillkom genom beslut av 1963 års riksdag (prop. 172, SU 212, rskr 405). Enligt kungörelsen den 23 april 1964 (nr. 398, ändrad senast 1967: 197) om lån för anskaffning av studentkårlokaler kan lån från fonden utgå till student-sammanslutning vid universiteten och vissa andra högre läroanstalter för anordnande av studentkårlokaler samt bospisningslokaler för anställda och studerande. Beredande organ för frågor rörande lån från fonden är statens nämnd för samlingslokaler.

Som redovisats i det föregående under anslagsrubriken Byggnadsarbeten vid universiteten och vissa högskolor har en kommitté tillkallats för planering och samordning m. m. av restaurangverksamheten vid universitet och högskolor. I de fall då kommittén finner att behov av restauranglokaler bör tillgodoses genom att lokaler uppförs av studentorganisation med statliga lån ur förevarande lånefond har kommittén till uppgift att i samråd med byggnadsstyrelsen och statens nämnd för samlingslokaler medverka vid upprättandet av byggnadsprogram. Förutom frågor som rör utbyggnaden av bospisningslokalerna skall kommittén svara för vissa uppgifter som har samband med driften av restaurangerna (jfr prop. 1967: 104 s. 47).

I prop. 1968: 104 (s. 51) redovisade jag de lån från lånefonden som hade beviljats intill utgången av februari månad 1968. I följande sammanställning redovisas de lånebelopp som sammanlagt beviljats vid denna tidpunkt samt de nya lån som därefter, intill utgången av februari månad 1969, beviljats ur fonden.

	Låneunderlag	Lånebelopp	Ränte- och amorterings- fri del av lånebeloppet
a) Bospisningslokaler			
Beviljade lån t. o. m. februari månad 1968	4 200 000	4 200 000	4 200 000
Akademiska föreningen, Lund, (Tunavägen)	5 954 000	5 954 000	5 954 000
	10 154 000	10 154 000	10 154 000
b) Övriga kårlokaler			
Beviljade lån t. o. m. februari månad 1968	6 781 000	3 147 000	2 413 000
Stockholms nation, Uppsala	860 000	430 000	258 000
Östgöta nation, Uppsala	160 000	80 000	48 000
Umeå studentkår	5 800 000	2 900 000	1 880 000
Akademiska föreningen, Lund (Tunavägen)	5 910 000	2 955 000	1 773 000
	19 511 000	9 512 000	

Beträffande den ränte- och amorteringsfria delen av lånen tas frågan om avskrivning eller återbetalning av lånet normalt upp efter 25 år. För resterande belopp gäller i regel en amorteringstid av 25 år. Räntefoten för denna del av lånen är lika med normalräntan för lån från statens utlåningsfonder. I beslut om lån för anskaffning av bespisningslokaler har Kungl. Maj:t meddelat särskilda lånevillkor avseende bl. a. verksamhetens former (jfr prop. 1967: 104 s. 47).

För innevarande budgetår har anvisats ett investeringsanslag av 2 milj. kr. Vidare får lån beviljas från fonden intill ett sammanlagt belopp av 20 milj. kr.

Statens nämnd för samlingslokaler föreslår att ett investeringsanslag av 7 milj. kr. anvisas för budgetåret 1968/69 samt att lån även under nämnda budgetår skall få beviljas intill ett belopp av 20 milj. kr. Reservationen vid ingången av budgetåret 1968/69 var 8,4 milj. kr. För utbetalning av lån under innevarande budgetår står således sammanlagt (8,4 + 2 =) 10,4 milj. kr. till förfogande. Nämnden räknar med en låneutbetalning av ca 10 milj. kr. under innevarande budgetår.

Föredraganden

Med hänsyn till de lånebehov som redovisats bör lån under nästa budgetår få beviljas intill ett sammanlagt belopp av 20 milj. kr. Medelsbehovet för nästa budgetår beräknar jag, i likhet med statens nämnd för samlingslokaler, till 7 milj. kr.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att

a) medge att under budgetåret 1969/70 lån får beviljas från lånefonden för studentkårlokaler intill ett sammanlagt belopp av 20 000 000 kr.,

b) till *Lånefonden för studentkårlokaler* för budgetåret 1969/70 under statens utlåningsfonder anvisa ett investeringsanslag av 7 000 000 kr.

Sjöbefälsskolorna: Utrustning m. m.

1967/68 Utgift	967 098	Reservation	338 794
1968/69 Anslag	365 000		
1969/70 Förslag	1 050 000		

Anslagsförslag m. m.

Från detta reservationsanslag bestrids kostnader för anskaffande, förhyrning, drift och underhåll av utrustning vid de fem statliga sjöbefälsskolorna i Göteborg, Härnösand, Kalmar, Malmö och Stockholm. Ur anslaget bestrids även viss ersättning åt författare av läroböcker samt i förekommande fall inredning av nya lokaler vid skolorna.

Skolöverstyrelsen

Överstyrelsen har i skrivelser den 30 augusti 1968 samt den 28 januari 1969 redovisat sjöbefälsskolornas standard i vad avser nuvarande lokaler, inredning och utrustning samt med utgångspunkt i en bedömning av behovet av ny inredning och utrustning m. m. föreslagit att 7 432 000 kr. beräknas för budgetåren 1969/70—1973/74 samt att för budgetåret 1969/70 anvisas 1 530 000 kr. I den för femårsperioden beräknade kostnadsramen ingår kostnader på sammanlagt 625 000 kr. för vissa ändamål som fr. o. m. budgetåret 1970/71 bör bekostas ur anslaget: Sjöbefälsskolorna: Utbildningskostnader.

I följande sammanställning redovisas skolöverstyrelsens och mina egna förslag till kostnadsram totalt för de närmaste fem budgetåren samt till medelsanvisning för budgetåret 1969/70. Beräkningarna är gjorda utifrån nuvarande kostnadsläge. Beloppen har uppförts i 1 000-tal kr.

	Ram 1969/70—1973/74		Anslag 1969/70	
	Skolöverstyrelsen	Föredraganden	Skolöverstyrelsen	Föredraganden
Utrustning				
<i>Göteborg</i>				
Navigation	378		320	
Sjömanskap	5			
Transportteknik	13			
Reglerteknik	112		70	
Maskinteknik	308		150	
Teknologi	29		6	
Elteknik	107			
Elektronik och radio	122			
Övrig materiel	33			
Oförutsett	75			
	1 182		546	490

<i>Härnösand</i>				
Navigation	378			
Sjömanskap	5			
Transportteknik	13			
Reglerteknik	112	70		
Teknologi	29	6		
Elteknik	14			
Elektronik och radio	19			
Övrig materiel	24			
Oförutsett	75			
	669	76	55	
<i>Kalmar</i>				
Navigation	379			
Sjömanskap	5			
Transportteknik	13			
Reglerteknik	112	70		
Teknologi	18	6		
Elteknik	14			
Elektronik och radio	19			
Övrig materiel	24			
Oförutsett	75			
	659	76	55	
<i>Malmö</i>				
Navigation	58			
Sjömanskap	5			
Transportteknik	13			
Reglerteknik	112	70		
Teknologi	29	6		
Elteknik	14			
Elektronik och radio	18			
Övrig materiel	24			
Oförutsett	75			
	348	76	55	
<i>Stockholm</i>				
Navigation	378			
Sjömanskap	5			
Transportteknik	13			
Reglerteknik	112	70		
Maskinteknik	66			
Teknologi	29	6		
Elteknik	107			
Elektronik och radio	22			
Övrig materiel	24			
Oförutsett	75			
	831	76	55	
<i>Summa utrustning</i>	3 689	2 180	850	710
Övrigt				
<i>Inredning av ny skola</i>	501	500	235	—
<i>Underhåll av utrustning</i>	1 120	875	225	175
<i>Drift av utrustning</i>	380 ¹	375 ¹	75	75
<i>Förhyrning av utrustning</i>	330	325	65	65
<i>Ersättning åt författare av läroböcker</i>	400 ¹	125 ¹	80	25
<i>Oreglerade mellanhavanden</i>	ca 1 012	1 000		
	3 743²	3 200¹	680	340
<i>Summa utrustning och övrigt</i>	7 432²	5 380¹	1 530	1 050

¹ Kostnaderna för drift av utrustning samt för ersättning åt författare av läroböcker avses fr. o. m. budgetåret 1970/71 komma att bestridas ur anslaget Sjöbefälsskolorna: Utbildningskostnader. Här redovisade summabelopp bör därför minskas med 625 000 kr. för skolöverstyrelsen och med 400 000 kr. för föredraganden för att rätt återspegla beräknad medelsförbrukning under förevarande anslag under femårsperioden.

I det följande kommer jag att lämna en sammanfattning av skolöverstyrelsens redogörelse för vissa av de i sammanställningen upptagna utrustningsobjekten m. m.

Transportteknik, reglerteknik och teknologi är nyinförda ämnen vid sjöbefäls-skolorna, vilket medför att samtliga skolor behöver utrustning för undervisningen i dessa ämnen.

Vid undervisningen i ämnet *navigation* utgör radarsimulatorens ett oundgängligt hjälpmedel. Övningar med radarsimulator avser att ge den blivande navigatören erfarenhet av läsning av radar under realistiska förhållanden samt vana vid att fatta beslut och vidta praktiska åtgärder med anledning av radarns information. Skolöverstyrelsen anser det vara nödvändigt att en ny radarsimulator anskaffas vid skolan i Göteborg under nästa budgetår. Under femårsperioden bör enligt överstyrelsens mening radarsimulatorens även vid skolorna i Stockholm, Härnösand och Kalmar bytas ut. En ny simulator kostar i dagens läge 320 000 kr.

Övrig materiel avser viss utrustning med audivisuella hjälpmedel.

För *underhåll av utrustning* beräknar skolöverstyrelsen sammanlagt 224 000 kr. för varje skola under femårsperioden. Därvid har hänsyn inte kunnat tas till kostnader för större reparationer på grund av oförutsedda haverier på materielen.

Förhyrning av utrustning avser hyra för radiosändare enligt kontrakt med televerket. Överstyrelsen beräknar således totalt 60 000 kr. per år för de sjöbefälsskolor, där radiotelegrafistutbildning är anordnad, dvs. Göteborg, Härnösand, Kalmar och Stockholm. Vid sjöbefälsskolan i Malmö måste radiotelefonianläggning förhyras för utbildningen i radiotelefon, som ingår i ämnet signalering i styrmanskursen. Härför beräknar överstyrelsen sammanlagt 30 000 kr. under femårsperioden.

Göteborg

De nuvarande lokalerna vid skolan i Göteborg är i mycket dåligt skick. Efter om- och tillbyggnad beräknas skolan kunna flytta in i de nya lokalerna vid början av läsåret 1971/72. Kostnaderna för inventarier beräknas till 702 000 kr. Sedan hänsyn tagits till nyanskaffningsvärdet av befintliga inventarier och till befintlig reservation föreslår överstyrelsen att 501 000 kr. beräknas för ändamålet. Överstyrelsen föreslår att medelsanvisningen fördelas på två budgetår och beräknar därför 235 000 kr. för budgetåret 1969/70.

Vissa lokaler och viss utrustning kommer att utnyttjas gemensamt av sjöbefälsskolan, Polhemsgymnasiet, Aschebergsgymnasiet, sjömansskolan och yrkesskolans driftmaskinist- och driftteknikerkurser.

Förutom nyssnämnda utrustningsbehov behövs omfattande nyanskaffning av utrustning till institutionerna för maskinteknik, elteknik, radioteknik och teknologi, där utrustningen nu är mycket bristfällig. Viss anskaffning bör samordnas med inflyttningen i nya lokaler för att minska installationskostnaderna. Behovet av den föreslagna utrustningen är eljest inte avhängigt av nya skollokaler.

Härnösand

Sjöbefälsskolan i Härnösand är nybyggd och inredningen är i gott skick. Sambruk av lokaler och viss utrustning sker med yrkesskolan samt tekniska linjen på Ångströmskolan och statens skola för vuxna.

Materielen inom den nautiska institutionen är mycket sliten. Som framgår av sammanställningen föreligger det behov av kompletterande utrustning även vid andra institutioner.

Kalmar

Sjöbefälsskolan i Kalmar är sammanbyggd med Erik Dahlbergsskolan. Lokalerna och inredningen är i gott skick. Förutom med Erik Dahlbergsskolan sker sambruk av utrustning med yrkesskolans driftmaskinist- och driftteknikerkurser samt sjömansskolan.

Som framgått av det föregående behövs viss komplettering av utrustningen för undervisningen i vissa ämnen samt ersättningsanskaffning vid den nautiska institutionen.

Malmö

Sjöbefälsskolan i Malmö är nybyggd och inredningen är tillfredsställande. Sambruk av utrustning sker med sjömansskolan, yrkesskolans driftmaskinistkurs samt fackskolans maskintekniska gren.

Skolöverstyrelsen har beräknat medel för komplettering av utrustningen i främst nytillkomna ämnen. Det maskintekniska laboratoriet är nyutrustat. Det föreligger ett oreglerat mellanhavande med skolstyrelsen i Malmö som avser kostnader för maskinlaboratoriet.

Stockholm

Sjöbefälsskolans egna lokaler är i tämligen gott skick med undantag för verkstadslokaler samt vissa utrymmen avsedda för laborationer. Skolan utnyttjar lokaler på fem olika ställen i staden. Maskinlaboratoriet i Åsö gymnasium brukas av gymnasiet, sjöbefälsskolan, sjömansskolan och yrkesskolans kurser för driftmaskinister och drifttekniker gemensamt. Det förhyrda eltekniska laboratoriet ligger på alltför långt avstånd från skolan, varför ett eget ellaboratorium behövs. Utöver redan nämnda utrustningsbehov har skolöverstyrelsen därför beräknat medel för utrustning av ett ellaboratorium vid sjöbefälsskolan under femårsperioden.

Ersättning åt författare av läroböcker

Skolöverstyrelsen redovisar i en undersökning om sjöbefälsskolornas undervisningslitteratur bl. a. svårigheterna att få lämpliga personer att författa läroböcker i olika ämnen. Detta har sin grund i den begränsade upplaga de för sjöbefälsut-

bildningen speciella läroböckerna kan utges i och i den snabba förändring av metoder och teknik som snabbt gör dessa böcker föråldrade. Anpassningen av undervisningen i allmänna ämnen till kursplanerna för gymnasium och fackskola har medfört att läroboksfrågan inom dessa ämnen blivit väsentligt lättare att lösa. I de yrkesinriktade ämnena har emellertid bristen på lämpliga läroböcker blivit alltmer påtaglig. Läroboksproduktionen för sjöbefälsskolornas räkning kräver ekonomiskt stöd från samhällets sida. Överstyrelsen föreslår att 80 000 kr. anvisas för detta ändamål varje år, dvs. 400 000 kr. under femårsperioden. Beloppet bör enligt överstyrelsens förslag även kunna användas för avlöning åt vikarie för sådan personal vid sjöbefälsskolorna som medgetts tjänstebefrielse för läroboksförfattande. Kostnaderna för ersättningen åt författare av läroböcker bör fr. o. m. budgetåret 1970/71 bestridas ur anslaget Sjöbefälsskolorna: Utbildningskostnader.

Skolöverstyrelsen har i skrivelse den 13 november 1968 hemställt att 60 000 kr. anvisas för inköp av viss hos omskolningsverksamheten överflödigt materiel. I den tidigare nämnda skrivelsen den 28 januari 1969 anför skolöverstyrelsen att inköp av omskolningsverksamhetens laborationsmateriel inte kan prioriteras framför de utrustningsbehov som redovisats i den senare skrivelsen.

Föredraganden

Medelsbehovet för utrustning m. m. vid sjöbefälsskolorna har hittills bedömts för enbart ett budgetår i taget. I syfte att möjliggöra en mer samlad bedömning av kostnaderna för föreliggande utrustningsbehov bör man i fortsättningen presentera en preliminär kostnadsram för det totala behovet av utrustning under de närmaste fem budgetåren. Vid beräkningarna bör man därvid komplettera den tidigare femårsplanen med det nya femte året. Som hittills skett bör anslag beviljas för det närmast följande budgetåret.

Som framgått av det föregående är anspråken på medel för utrustning och inredning under de närmaste fem åren av betydande omfattning. Det är därför önskvärt, att de erfarenheter och den sakkunskap som finns inom utrustningsnämnden för universitet och högskolor utnyttjas såväl vid skolöverstyrelsens bedömning av behovet som vid sjöbefälsskolornas upphandling av inredning och utrustning.

Med utgångspunkt i skolöverstyrelsens detaljerade förslag till kostnadsram för inredning och utrustning vid de olika sjöbefälsskolorna har jag som framgår av sammanställningen i det föregående gjort upp en preliminär totalram för femårsperioden, vilken bör tjäna som riktlinje vid de årliga budgetprövningarna. Skolöverstyrelsen bör vid sin planering prioritera de mest angelägna utrustningsbehoven inom denna kostnadsram.

Jag delar överstyrelsens bedömning av medelsbehovet för inredning av nya lokaler vid sjöbefälsskolan i Göteborg. Eftersom de nya lokalerna inte beräknas

kunna tas i bruk förrän vid början av läsåret 1971/72, bör enligt min mening medel för inredning anvisas först budgetåret 1970/71.

Vid min bedömning av medelsbehovet för underhåll av utrustning har jag inte ansett mig kunna beräkna högre belopp per skola och år än vad som f. n. utgår.

Jag har vidare beräknat 25 000 kr. per år för ersättning åt författare av läroböcker. Beloppet bör i enlighet med överstyrelsens förslag även kunna användas för avlöning åt vikarie för sådan personal vid sjöbefälsskolorna som medgetts tjänstebefrielse för läroboksförfattande.

Som framgår av prop. 1969: 1 bil. 10 s. 240 f. föreslår överstyrelsen att under anslaget Sjöbefälsskolorna: Utbildningskostnader medel beräknas för ytterligare en extra ordinarie tjänst som institutionstekniker vid sjöbefälsskolan i Göteborg nästa budgetår. Jag förordade därvid att frågan skulle prövas i detta sammanhang. Med hänsyn till angelägenheten av att den dyrbara utrustningen vid skolan får erforderlig tillsyn föreslår jag att tjänsten som institutionstekniker inrättas den 1 juli 1969. Kostnaderna för tjänsten bör bestridas ur anslaget Sjöbefälsskolorna: Utbildningskostnader.

Med hänvisning till sammanställningen beräknar jag medelsbehovet under förevarande anslag till 1 050 000 kr. för nästa budgetår, vilket innebär en ökning med 685 000 kr. i förhållande till innevarande budgetår.

Jag hemställer att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Sjöbefälsskolorna: Utrustning m. m.* för budgetåret 1969/70 under åttonde huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 1 050 000 kr.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Margit Edström

Statens förhandlingsnämnds skrivelse av den 6 februari 1969:

Till KONUNGEN
Utbildningsdepartementet

Avtal om statens köp av mark som äges av Bergianska stiftelsen, m. m.
(1 avtal samt 2 bilagor)

Statens förhandlingsnämnd överlämnar härmed för Kungl. Maj:ts prövning rubricerade avtal.

Avtalet har träffats med Vetenskapsakademien som huvudman för Bergianska stiftelsen under förbehåll av Kungl. Maj:ts godkännande.

Förhandlingsuppdraget

Chefen för utbildningsdepartementet förordnade den 15 maj 1968 att riksmuseiutredningens betänkande Bergianska stiftelsen Förslag ang. marköverlåtelse och viss samverkan mellan Vetenskapsakademien och universitetet i Stockholm (Stencil E 1965: 6) tillsammans med remissyttrandena över betänkandet och en i ärendet den 22 december 1967 inkommen skrivelse från Vetenskapsakademien skulle överlämnas i avskrift till statens förhandlingsnämnd. Departementschefen uppdrog samtidigt åt nämnden att efter samråd med berörda myndigheter ta upp de förhandlingar nämnden fann erforderliga.

Bakgrund

Riksmuseiutredningen sammanfattade på grundval av ett villkorligt, den 29 oktober 1965 träffat avtal mellan utredningen och Vetenskapsakademien sitt förslag i huvudsak enligt följande.

För att ge den högre utbildningen och forskningen i Stockholm tillgång till en botanisk trädgård bör staten förvärva två områden om sammanlagt 20 hektar av Bergianska stiftelsens fastighet i Frescati. Det ena området, betecknat A, disponeras av stiftelsens handelsträdgård. Denna skall i likhet med stiftelsens trädgårdsskola avvecklas i samband med att marken avträds. Det andra området, betecknat B, utgörs av en botanisk trädgård. Det förutsätts att denna även i fortsättningen skall brukas som botanisk trädgård av universitetet i Stockholm. För egna behov behåller stiftelsen två områden, betecknade C. Köpeskillingen för de båda områdena A och B föreslås bli satt till 5 milj. kr. Tillstånd genom permutation att lägga ned handels-trädgården och trädgårdsskolan skall anses givet genom Kungl. Maj:ts godkännande av avtalet. Den bergianska professuren skall enligt utredningen behållas som en

särskild forskarbefattning inom den självständiga Bergianska stiftelsen men knyts till universitetet i Stockholm genom att innehavaren åläggs viss undervisnings- och examinationsskyldighet samt ansvar för forskarhandledning inom ämnesområdet botanik och hortikultur. Befattningen bör tillsättas av Vetenskapsakademien efter yttrande av biologisk-geografiska sektionen vid universitetet. Beslutet om tillsättningen skall underställas Kungl. Maj:t för stadfästelse. Professurens innehavare föreslås vara ledamot av vederbörande sektion och fakultet.

Av det remissyttrande med tillhörande promemoria som stadskollegiet i Stockholm avgett över betänkandet framgår bl. a. följande. Mot bakgrund av den särpräglade parkanläggning som står till förfogande för stadens invånare genom att den botaniska trädgården hålls öppen för allmänheten har staden sedan år 1954 lämnat bidrag till Bergianska stiftelsens verksamhet. Bidraget t. o. m. år 1966 uppgår sammanlagt till 280 000 kr., varav 25 000 kr. för år 1966. Staden är angelägen om att den botaniska trädgården bevaras med nuvarande omfattning och verksamhetsinriktning samt att den även i framtiden hålls tillgänglig för allmänheten. Frågan om stadens bidrag till verksamheten bör enligt gatukontoret göras beroende av i vilken utsträckning allmänheten i fortsättningen bereds tillträde till området. I blivande generalplan avses trädgårdens område enligt byggnadsnämnden bli åsatt sådan planbestämmelse att det inte kan bebyggas. Staden betonar också angelägenheten av att den del av området som ligger närmast Brunnsviken kommer att ingå i ett planerat parkstråk. Dessutom understryker staden att områdena kommer att i hög grad beröras av planerade vägtrafikleder och tunnelbanor samt att den överenskomna köpeskillingen inte synes överensstämma med ortens pris.

Universitetskanslersämbetet anför i sitt remissyttrande bl. a. följande.

Ämbetet har tidigare i olika sammanhang påpekat att det markområde som upplåtits för Stockholms universitets utflyttning till Frescati och vilket ligger i nära anslutning till Bergianska stiftelsens nuvarande markområde inte innehåller tillräckliga expansområden. Med hänsyn till behovet av markresurser för den framtida utbyggnaden av institutioner för undervisning och forskning finner ämbetet därför ett statligt förvärv av delar av Bergianska stiftelsens nuvarande markområden synnerligen värdefullt. Utredningen har förutsatt att området betecknat B på den i betänkandet bilagda kartskissen även i fortsättningen skall brukas som botanisk trädgård. Ämbetet har dock konstaterat att någon begränsning av områdets utnyttjande ej stipulerats i avtalet. Möjligheterna att utnyttja det på kartskissen med A betecknade området för bebyggelse av institutioner o. dyl. synes bero av den sträckning de planerade trafiklederna erhåller inom ifrågavarande område. Med hänsyn härtill finner ämbetet det ej uteslutet att man vid senare tidpunkt kan få anledning överväga att utnyttja område B för viss bebyggelse, exempelvis med anknytning till forskning och undervisning inom det biologiska ämnesområdet.

Med hänsyn till att universitetskanslersämbetet överlämnat riksmuseiutredningens betänkande till 1965 års biologikutredning och att denna utredning inte ville föregripa den planering av biologins resurser i Stockholm, som då befann sig i en inledande fas, begränsade ämbetet sitt uttalande om den föreslagna inriktningen på professuren till följande.

Ämbetet finner anledning framhålla att i direktiven för riksmuseiutredningen synes ha förutsatts, att ämnesområdet för den bergianska professuren borde avvägas med större hänsyn tagen till Stockholms universitets behov än vad utredningen i sina förhandlingar med Vetenskapsakademien lyckats uppnå. Det bör därför med fog kunna konstateras att det arrangemang, som föreslås i det preliminära avtalet mellan staten och Vetenskapsakademien, ej löser frågan om täckande av ämnesrepresentationen i botanik vid universitetet i Stockholm och att det i princip inte innebär någon skillnad jämfört med nuvarande förhållanden. Utan att gå in på frågan om den aktuella donationsprofessurens inriktning vill ämbetet anmäla att det enligt biologiutredningen är angeläget att den ekologiska botaniken i Stockholm kraftigt förstärkes. Ämbetet finner denna uppfattning förenlig med vad föredragande departementschefen anfört i direktiven till riksmuseiutredningen.

Nämnden vet att universitetskanslersämbetet, sedan 1965 års biologiutredning den 24 februari 1967 avgivit sitt betänkande Utbyggnadsplan för det biologiska grundforskningsområdet (stencil universitetskanslersämbetet) och visst ytterligare material tillkommit, börjat se över inriktningen av samtliga professurer inom det botaniska ämnesområdet vid bl. a. universiteten, riksmuseet och Bergianska stiftelsen.

Förhandlingarna och förhandlingsresultatet

Nämnden har haft överläggningar i ärendet med representanter för Stockholms stad. Staden godtar numera den mellan riksmuseiutredningen och Vetenskapsakademien överenskomna köpeskillingen om 5 milj. kr. Beträffande de vägtrafikleder och den tunnelbana som tidigare planerats beröra området mellan Roslagsbanan och Roslagsvägen kan sägas, att Roslagsvägen kommer att ombyggas på sträckan Värtabanans viadukt—stadsgränsen mot Solna från nuvarande fyra till sex körfiler samt att tunnelbanan nu avses bli förlagd i ett djupläge under universitetsområdet öster om Roslagsvägen. Vägbyggnaden beräknas börja under april 1969. För denna behövs ca 7 300 m² av området A. Ingen uppgift kan i dag lämnas om när en planerad motorväg skall byggas eller om dess sträckning. Den i överenskommelsen den 13 februari 1959 mellan Kungl. Maj:t och kronan samt Stockholms stad om exploatering av del av stadsdelen Brunnsviken (prop. 1959: 106 s. 46) avsedda markreservationen för trafikändamål måste dock finnas kvar tills vidare. Från stadens sida uttalades ett stort intresse för att den botaniska trädgården skulle drivas enligt riksmuseiutredningens intentioner. Nämnden å sin sida anmälde att staten senare önskade ta upp frågan om bidrag från staden till trädgårdens drift. Det planerade parkstråket utmed Brunnsviken skulle bli föremål för särskild utredning och uppgörelse.

Det mellan riksmuseiutredningen och Vetenskapsakademien villkorligt träffade avtalet omfattade två delar, nämligen marköverlåtelse (1—5 §§) samt viss samverkan mellan akademien och universitetet i Stockholm i fråga om den bergianska professuren (6—7 §§). Nämnden och Vetenskapsakademien har enats om att träffa separata uppgörelser beträffande var och en av dessa delar. Avtal har nu

träffats om att staten skall köpa de aktuella områdena för en köpeskilling om 5 milj. kr. Även övriga villkor svarar i huvudsak mot bestämmelserna i 1—5 §§ i avtalet mellan riksmuseiutredningen och Vetenskapsakademien. Beträffande den andra delen, nämligen samverkan mellan akademien och universitetet i Stockholm i fråga om den bergianska professuren och ämnesområdet för denna, har parterna förutsatt att särskilda, från marköverlåtelsen fristående förhandlingar snarast tas upp samt att akademien inte tillsätter professuren medan dessa förhandlingar pågår.

Enligt det nu träffade avtalet omfattar akademiens hembudsskyldighet bägge de på kartbilagan till avtalet med C betecknade områdena (1 § andra stycket). Vidare befrias akademien genom försäljningen från skyldigheten att driva stiftelsens handelsträdgård och trädgårdsskola. Kungl. Maj:ts godkännande av avtalet innefattar sålunda beslut om permutation. I denna fråga har nämnden samrätt med JK.

Behovet av den botaniska trädgården för universitetet och för andra till Stockholm förlagda institutioner med botanisk inriktning liksom trädgårdens betydelse för allmänheten har framhållits från skilda håll. Vetenskapsakademiens representanter har i bilagda promemoria redovisat sina skäl för att trädgården bör bevaras och Vetenskapsakademien har i närslutna protokollsutdrag från sammanträde den 22 januari 1969 understrukit vikten av att så blir fallet. Nämnden vill för sin del konstatera att trädgårdens fortsatta bestånd inte utgör någon förutsättning för avtalet om marköverlåtelsen. Nämnden utgår emellertid från att trädgården kommer att bevaras tills vidare.

Inför statens övertagande av trädgården aktualiseras flera problem. Till dessa hör trädgårdens skötsel som fordrar personal och utrustning. För dessa behov har riksmuseiutredningen redogjort i sitt betänkande (s. 46). Eftersom Bergianska stiftelsen har en för ändamålet utbyggd organisation, bör ett samarbete med denna övervägas. I fråga om Stockholms stads medverkan till trädgårdens drift och om försäljning till staden av den mark som behövs för Roslagsvägens ombyggnad och som ingår i statens förvärv avser nämnden att ta upp förhandlingar. Ytterligare återstår två frågor. Den ena, som gäller samverkan beträffande den bergianska professuren och ämnesområdet för denna, bereds inom universitetskanslersämbetet. Nämnden avvaktar resultatet av ämbetets arbete. Den andra gäller parkstråket utmed Brunnsviken och avses bli föremål för särskild utredning och uppgörelse genom vederbörande statliga och kommunala myndigheters försorg. Nämnden kommer att följa utredningsarbetet och är beredd att medverka i de förhandlingar som kan behövas.

Hemställan

Under återopande av vad som anförts hemställer nämnden att Kungl. Maj:t godkänner det överlämnade avtalet.

Statens originalexemplar av avtalet bör därefter överlämnas till byggnadsstyrelsen.

Beslut i detta ärende har fattats av undertecknad Rydback, ordförande, ledamöterna Dennis och af Sandeberg samt suppleanterna Nygren och Stenfors i närvaro av experten, överdirektören Resare, byråchefen Tengwall och avdelningsdirektören Eurenus, föredragande.

Underdånigst

Lennart Rydback

G. Eurenus

Avtalet har följande lydelse:

Under förbehåll av Kungl. Maj:ts godkännande har statens förhandlingsnämnd och Kungl. Vetenskapsakademien träffat följande avtal.

Avtal

mellan svenska staten och Vetenskapsakademien såsom huvudman för Bergianska stiftelsen om försäljning till staten av vissa markområden m. m.

1 §.

Vetenskapsakademien säljer till staten de områden om sammanlagt cirka 20 hektar av stadsägan nr 4 inom stadsdelen Brunnsviken i Stockholms stad som på bifogade karta utmärkts med heldragen respektive streckad linje (betecknade A och B). I överlåtelsen ingår även den del av det till stadsägan hörande vattenområdet som ligger utanför med B betecknat område.

Vill akademien senare helt eller delvis överlåta de på kartan med C betecknade områdena, åligger det akademien att först hembjuda områdena till staten.

2 §.

Parterna förbinder sig att medverka till de smärre jämkningar i de överlåtna områdenas gränser som kan visa sig nödvändiga i samband med fastighetsbildning samt till erforderliga bestämmelser för att tillgodose områdenas behov av utfartsvägar.

3 §.

Staten tillträder områdena den 1 juli 1969 eller, om Kungl. Maj:ts godkännande då ännu ej föreligger, vid utgången av kalendermånaden närmast efter den då godkännandet meddelats.

4 §.

På tillträdesdagen betalar staten kontant till akademien en köpeskilling av fem miljoner (5 000 000) kronor.

5 §.

Akademien garanterar att områdena på tillträdesdagen är gravationsfria.

6 §.

Genom försäljningen av områdena befrias akademien från skyldigheten att driva stiftelsens handelsträdgård och trädgårdsskola.

För sagda verksamhet får akademien nyttja områdena under ett år från och med statens tillträde. Beträffande villkoren för en förlängning av denna tid skall särskild överenskommelse träffas.

Akademien medger att staten före tillträdesdagen får besiktiga områdena eller för liknande ändamål beträda dessa, om därigenom icke uppkommer väsentlig olägenhet för den verksamhet som bedrivs på områdena.

7 §.

Skatter och andra utgifter för områdena betalas av akademien till den del de belöper på tiden före tillträdesdagen.

8 §.

Staten betalar kostnaderna för fastighetsbildningsåtgärder beträffande områdena och för lagfart.

9 §.

När köpeskillingen erlägges, skall akademien överlämna kvitterat köpebrev samt övriga handlingar som bör tillkomma fastighetsägaren.

Detta avtal är upprättat i två exemplar, av vilka parterna tagit var sitt.

Stockholm den 22 januari 1969.

Statens förhandlingsnämnd

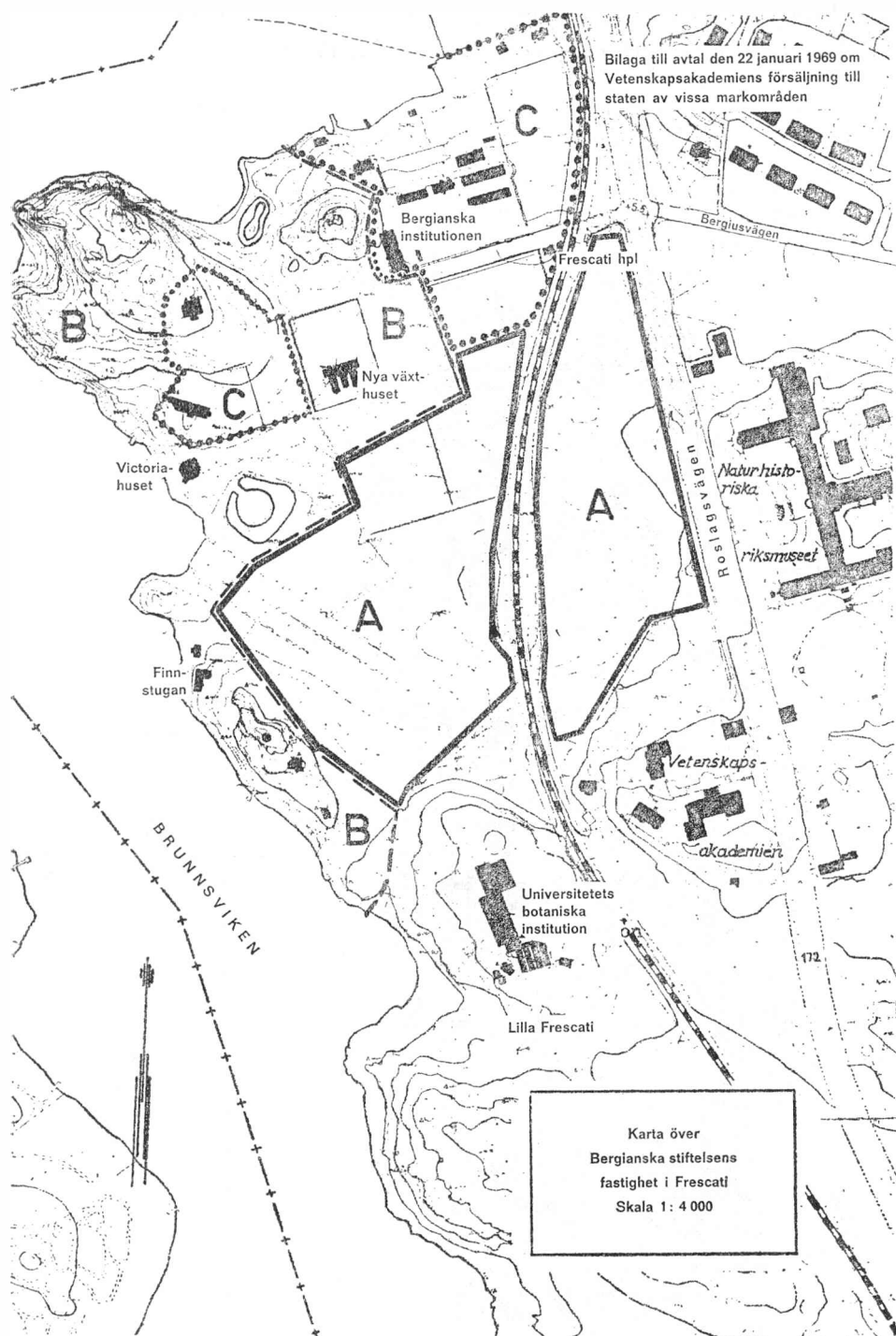
Bengt Resare

Jan Tengwall

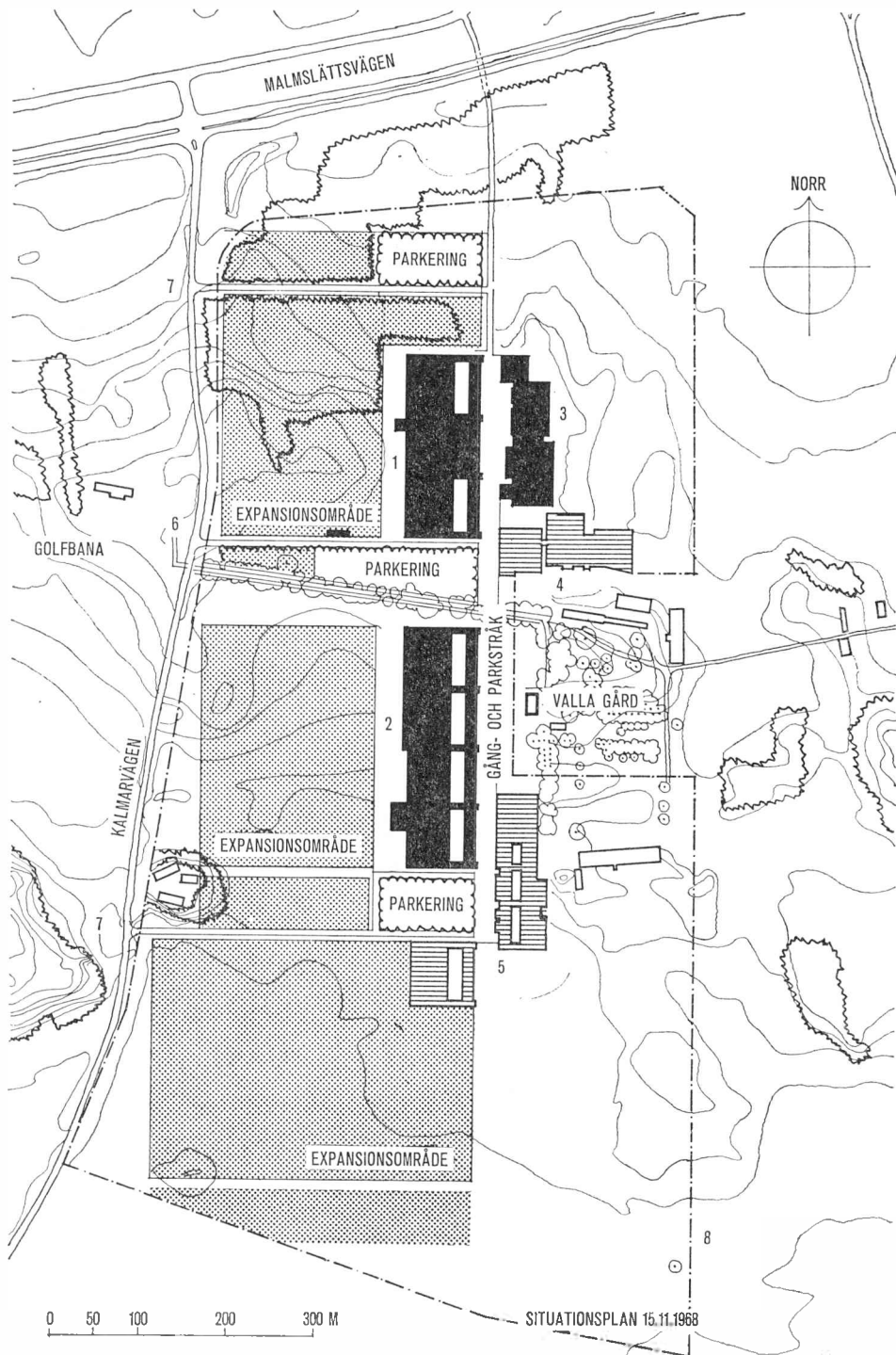
För Kungl. Vetenskapsakademien

Hugo Theorell

Erik Rudberg

Situationsplan upprättad inom bygnadsstyrelsen avseende planerad bebyggelse på Vallaområdet för den tekniska enheten m. m. i Linköping.

Situationsplanen visar dels hur området disponerats för institutionsbyggnader, gemensamma byggnader och bilparkering, dels huvudvägnätet för körtrafik samt gång- och cykeltrafik med anknypningar till staden.

Högskoleområdet gränsar i väster till stadens golfbana, i öster till den befintliga bebyggelsen vid Valla gård med anslutande fritidsområde.

Markområden för högskolans huvuddelar, institutionsbyggnader, gemensamma byggnader och områden för bilparkering har disponerats och dimensionerats så att en samtidig tillväxt kan ske harmoniskt med möjlighet att naturligt infoga nya kontors- och laboratoriebyggnader, utvidga befintliga samt på lämpligt sätt komplettera de gemensamma byggnaderna.

Högskolan är uppbyggd kring ett centralt gång- och parkstråk med nordsydlig utsträckning. Väster om detta har generella kontors- och laboratoriebyggnader placerats. Alla huvudentréer nås från gångstråket. En gång- och cykelväg i norr förbinder högskolan med studentbostadsområdet i Ryd. Vid utbyggnad av studentbostäder i söder vid Lambohov kan en liknande förbindelse med högskolan anordnas.

Öster om det centrala gång- och parkstråket har i planen markerats byggnader för gemensamt bruk. Dessa har förlagts i park som ansluter till parken vid Valla gård.

I situationsplanen redovisade byggnader i kvarteren väster om stråket består av tvåvånings kontorshus samt en- och tvåvånings laboratoriebyggnader.

Resten av kvarteren kan disponeras för utbyggnad av nu planerade kontor och laboratorier men också för andra funktioner med speciella krav på höjd och planform.

Förklaringar:

1. 2. Kontors- och laboratoriebyggnader för teknisk utbildning och forskning.
3. Lektionssalsbyggnad med läromedelscentral.
4. Byggnader för administration, kårhus och matsal.
5. Byggnader för universitetsfilialen m. m.
6. Huvudentré för bilar och bussar.
7. Bilentréer.
8. Gräns för primärområdet.

INNEHÅLL

	Sid.
Byggnadsarbeten vid universiteten och vissa högskolor	3
Anslagsförslag m. m.	3
Föredraganden	11
Inredning och utrustning av lokaler vid universitet, högskolor m. m.	19
Anslagsförslag m. m.	19
Föredraganden	32
Lånefonden för studentkårlokaler	40
Anslagsförslag m. m.	40
Föredraganden	41
Sjöbefälsskolorna: Utrustning m. m.	42
Anslagsförslag m. m.	42
Föredraganden	46
Bilagor	48